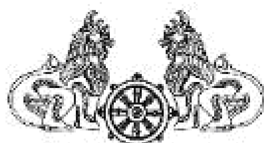
REV. JŌSHŌ ADRIAN CÎRLEA

CELE 48 LEGĂMINTE ALE LUI BUDDHA AMIDA

CRAIOVA, 2014

Sangha Buddhistă Jodo Shinshu din România
www.shinbuddhism-romania.info – site-ul oficial
www.josho-adrian.blogspot.com – blogul personal al autorului

Adrian Gheorghe Cîrlea
Oficiul postal 3, ghiseul postal 3,
Casuta postala 615, cod 200900
Craiova, Dolj,
România

telefon: 0725854326
e-mail: josho_adrian@yahoo.com

De acelaşi autor:

Buddhismul Compasiunii
Editura Sitech, Craiova, 2005
republicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan (2007)

Calea acceptării – comentariu la Tannisho
Publicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taiwan (2010)

Învățături buddhiste Jodo Shinshu
Dharma Lion Publications, Craiova, 2011, retipărită pentru distribuție gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013

Lui Gonen (Bogdan Barbu)
cu prietenie şi recunoştinţă.

CUPRINS

Cuvânt înainte

În momentul în care Dharmakara a devenit Buddha Amida, cele 48 de legăminte au început să fie metode efective pentru salvarea fiinţelor de pretutindeni. Această carte este o încercare personală de a le explica într-un mod simplu şi uşor de înţeles în speranţa că vor exista destui cititori care, înţelegându-le şi acceptându-le în credinţă, vor primi adevărata salvare din naştere şi moarte.

Pentru o mai bună înţelegere le-am împărţit în patru categorii:

1. Legăminte referitoare la Buddha Amida şi Tărâmul său Pur
   Aceste legăminte vor fi explicate în primul capitol.

2. Legăminte referitoare la salvarea tuturor fiinţelor - vor fi explicate în capitolul al doilea.

3. Legăminte în care sunt descrise caracteristicile, capacităţile şi activităţile fiinţelor care au atins Iluminarea supremă în Tărâmul Pur, după ce s-au născut acolo. Acestea vor fi explicate în capitolul al treilea.

4. Legăminte referitoare la bodhisattva din alte tărâmuri.
   Vor fi explicate în capitolul al patrulea.

Dintre toate aceste 48 de legăminte, Shinran Shonin şi ceilalţi Maeştri ai tradiţiei noastre au acordat o atenţie sporită unora dintre ele şi le-au cam ignorat sau nu au vorbit prea mult despre celelalte. De ce au procedat astfel? Pentru că nu toate legămintele lui Buddha Amida sunt în mod direct legate de salvarea noastră ca fiinţe obişnuite sau nu conţin chestiuni necesare credinţei ce trebuie primită în această viaţă. În conformitate cu clasificarea mea, putem spune că primele două categorii de legăminte sunt în mod special prezentate şi explicate în scrierile lui Shinran, Rennyo şi ale celor şapte Maeştri pe când celelalte două categorii sunt menţionate mai rar sau chiar deloc.

De aceea, invit cititorii să se concentreze în primul rând pe înțelegerea legămintelor din primele două categorii, putând să le ignore pe celelalte, dacă doresc, ori să le studieze ca pe o extraopțiune. Cu toate acestea, datorită scopului lucrării prezente, am decis să explic pe scurt inclusiv legămintele care nu au fost tratate în amănunt de maeştrii tradiției noastre (categoriile trei şi patru). Dar pentru că nu sunt avansat din punct de vedere spiritual iar cunoştințele şi înțelegerea mea sunt limitate, explicațiile unora dintre ele sunt de asemenea, limitate.

Îi sunt profund recunoscător lui Rev. Jokyo George Gatenby din Australia pentru sfaturile sale în alcătuirea acestei lucrări.

Namo Amida Bu

Josho Adrian Cirlea
Bucureşti
26 octombrie 2558 e.b. (era buddhistă)
2014 e.n.

CAPITOLUL I

Legămintele referitoare la Buddha Amida şi Tărâmul său Pur

Lumina infinită a lui Buddha Amida
- explicație a celui de-al 12 –lea legământ -

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, lumina mea va fi limitată, incapabilă să ilumineze cel puțin o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmuri ale Buddhaşilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă".

(al-12-lea Legământ)

Acesta este legământul în care Dharmakara, viitorul Amida, a promis că Lumina sa de Buddha va fi infinită. Această lumină infinită îmbrățişează, protejează şi aduce înțelepciunea credinței (shinjin) în inimile şi mințile celor deschişi față de salvarea lui Amida.
În capitolul 17 din *Sutra Contemplației*, se spune:

"Buddha Amitayus[1] *are optzeci şi patru de mii de semne caracteristice, fiecare dintre acestea cu optzeci şi patru de mii de semne secundare ale desăvârşirii. Fiecare dintre aceste semne secundare emit optzeci şi patru de mii de raze de lumină; fiecare rază de lumină străluceşte peste tot de-a lungul tărâmurilor din cele zece direcții,* ***îmbrățişând şi niciodată abandonând pe cei care se gândesc la Buddha."***

Shinran Shonin a spus de asemenea, în *Imnurile avantajelor din prezent*:

„Nenumărați Amida Buddha
sălăşluiesc în Lumina lui Buddha al Luminii fără de oprelişti;
Fiecare dintre aceşti Buddha ai transformării[2] *îl protejează*
pe cel cu credință adevărată (shinjin)[3]*".*

---

[1] Amitayus înseamnă "Viață Infinită", în timp ce Amitabha se traduce prin "Lumină Infinită". Acestea sunt cele două aspecte ale lui Buddha Amida.
[2] Manifestări ale lui Buddha Amida în conformitate cu specificul fiecărei ființe.
[3] Citiți capitolul "Cele zece avantaje în această viață ale unui adept nembutsu", mai ales al patrulea şi al şaselea avantaj, din cartea mea, „Învățături buddhiste Jodo Shinshu", Dharma Lion Publication, Craiova, 2011; retipărită pentru distribuție gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013.

Această Lumină a lui Amida înlătură întunericul din mintea ființelor, oferindu-le capacitatea de a se vedea pe ele însele aşa cum sunt cu adevărat, adică fără nici o şansă de a atinge Buddheitatea prin vreo practică bazată pe puterea personală[4] şi de a percepe salvarea oferită de Amida ca fiind adevărată şi efectivă.
Această dublă viziune este efectul pe care îl produce Lumina lui Amida în mintea şi inima credinciosului şi este ceea ce simțim, înțelegem şi acceptăm când devenim deschişi față de Lumina lui Amida, adică atunci când primim shinjin.

De asemenea, Lumina lui Amida ne fereşte de înțelegerile greşite ale învățăturii. Falşii învățători nu ne pot influența iar noi nu vom deforma esențialul Dharmei Jodo Shinshu în prezentările noastre.

Lumina lui Amida este întotdeauna trimisă către ființele din toate zonele universului – *"o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmuri ale Buddhaşilor"*. "O sută de mii de kotis" simbolizează infinitul, "kotis" fiind un număr imposibil de calculat cu mintea noastră limitată. "Tărâmurile Buddhaşilor" sunt toate locurile şi lumile din univers, deoarece se consideră că fiecare sistem de lumi se află în grija unui Buddha care apare şi predică Dharma acolo. Unele sisteme de lumi se află mai jos ori mai sus pe scara evoluției, în timp ce altele sunt manifestate de Iluminarea şi Legămintele marilor Buddha, precum Buddha Vindecătorul (Yakushi Nyorai), Tara etc. Cei devotați unuia dintre aceşti Buddha, posesori ai unui Tărâm special, se vor naşte acolo după moarte, prin diferite practici care îi conectează locului respectiv şi îşi continuă drumul spre Iluminare sub îndrumarea acelui Buddha. Însă în toate aceste Tărâmuri, Lumina lui Amida este vizibilă şi lăudată, mai ales de către Buddhaşii care le guvernează şi care o arată adepților născuți acolo. Asta deoarece toți Buddha sunt conştienți de metoda salvatoare a lui Amida şi o recomandă tuturor ființelor[5].

În capitolul unsprezece din *Marea Sutră*, se spune:

---

[4] Cunoaşterea profundă a limitelor noastre.
[5] Vezi explicațiile celui de-al 17-lea Legământ din această carte.

“Lumina maiestuoasă a lui Buddha Amitayus este cea mai slăvită dintre toate. Nici o altă lumină a vreunui alt Buddha nu se poate compara cu ea. Lumina unor Buddha iluminează o sută de tărâmuri ale Buddhaşilor iar a altora o mie de tărâmuri. Pe scurt, lumina lui Amitayus iluminează tărâmurile din est ale Buddhaşilor, numeroase precum nisipurile Gangelui. În acelaşi mod, ea iluminează tărâmurile Buddhaşilor din sud, vest, nord şi din toate cele patru direcţii intermediare, de deasupra şi de jos.” [….]

“Lumina lui Amitayus străluceşte şi luminează toate tărâmurile Buddhaşilor din cele zece direcţii. Nu există nici un loc unde ea să nu ajungă. Eu [Shakyamuni] nu sunt singurul care o laudă şi slăveşte acum. Toţi Buddha, Sravaka, Pratyekabuddha şi Bodhisattva o laudă şi slăvesc în acelaşi mod”.

Aşadar, Lumina Infinită a lui Buddha Amida este o manifestare transcendentă, capabilă să ajungă peste tot în univers. Ea poate fi simţită în mintea şi inima adepţilor sub forma shinjinului (credinţei). Lumina lui Amida se află întotdeauna deasupra tuturor fiinţelor, deschise ori închise către ea. Prin această Lumină, Amida încearcă în permanenţă să influenţeze fiinţele şi să le facă să accepte salvarea oferită de Legământul său Principal (al-18-lea Legământ). Unele se deschid mai devreme sau mai târziu iar altele o vor face în viitorul îndepărtat. Însă Amida va continua să îşi trimită mereu Lumina lui salvatoare până când iadurile vor fi goale şi toate fiinţele vor atinge Eliberarea.

Manifestările transcendente ale lui Amida vor dura la nesfârşit - explicaţie a celui de-al 13-lea legământ (Viaţă Infinită) -

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, viaţa mea va fi limitată chiar şi la o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa[6], fie ca eu să nu ating Iluminarea perfectă".

(al 13-lea Legământ)

Acest legământ înseamnă pur şi simplu că manifestarea transcendentă (corpul/aspectul Sambhogakaya sau Dharmakaya metodelor pline de compasiune)[7] a lui Buddha Amida va dura la nesfârşit pentru binele tuturor fiinţelor.
Este foarte important să înţelegem că Amida nu este un concept abstract, ci un Buddha viu, cu un corp transcendent capabil de multiple manifestări. Acest corp şi Tărâmul Pur sunt rezultatul legămintelor lui Amida care, după atingerea Iluminării, au devenit instrumente utile pentru eliberarea fiinţelor.

Ar fi o gravă eroare să ne raportăm la Amida exclusiv în termeni ultimi, ai realităţii de dincolo de formă (Dharmakaya naturii ultime) şi să uităm manifestarea sa transcendentă (Sambhogakaya sau Dharmakaya metodelor pline de compasiune)[8] în formă şi Nume, deoarece fără acestea două nu ar fi existat nici o posibilitate pentru noi de a atinge Buddheitatea. Nu putem avea acces la Dharmakaya ultimă sau natura de Buddha aşa cum suntem acum, în această viaţă şi cu acest trup. De aceea, avem nevoie de un pod transcendent care să

---

[6] "Kalpa" este o perioadă de timp imposibil de calculat. Formula *"kotis de nayuta de kalpa"* este adeseori folosită pentru a sugera infinitul.

[7] Vezi capitolul "Despre Buddha Amida şi Tărâmul său Pur" din cartea mea „Învăţături buddhiste Jodo Shinshu", Dharma Lion Publication, Craiova, 2011; retipărită pentru distribuţie gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013.

[8] Nu putem înţelege Dharmakaya naturii ultime sau Dharmakaya Aşaităţii însă Dharmakaya metodelor pline de compasiune se face cunoscută prin Lumină şi Nume. Dharmakaya metodelor pline de compasiune este tot Dharmakaya ultimă, însă o Dharmakaya în acţiune de dragul fiinţelor sensibile.

ne ducă din lumea aceasta, a iluziei, naşterii şi morții, către Buddheitate sau Nirvana. Acest pod transcendent este Buddha Amida şi Tărâmul său Pur. Drumul nostru nu poate fi decât următorul: în timpul acestei vieți ne încredem în Buddha Amida ca Persoană Iluminată, mergem în Tărâmul său Pur după moarte şi acolo devenim la rândul nostru, Buddhaşi.

Atât timp cât suntem neiluminați nu putem avea credință în Dharmakaya ultimă sau natura de Buddha. În această Dharmakaya putem sălăşlui numai după ce devenim Buddhaşi, pentru că în acea stare orice dualitate este depăşită. Asta nu înțeleg cei care neagă existența lui Amida în forma sa transcendentă şi a Tărâmului său Pur.

Numai în Buddha Amida cu formă şi Nume, adică în Amida cel descris în *Marea Sutră*, se poate avea credință adevărată. Shinran Shonin a vorbit de câteva ori în termeni ultimi despre Buddha Amida însă şi-a încurajat întotdeauna colegii de practică să se încreadă în Amida în conformitate cu *Marea Sutră*, a cărui istorie povestită acolo a acceptat-o în totalitate.
Acest pod către Nirvana - Buddha Amida în corpul său transcendent[9]

---

[9] Buddha Amida în manifestarea sa transcendentă (Sambhogakaya sau Dharmakaya metodelor pline de compasiune) şi Tărâmul său Pur au fost de asemenea revelate lui Ananda şi celor adunați pe Vârful Vulturului pentru a asculta predica lui Buddha Shakyamuni despre Amida. Această predică este S*utra despre Buddha al Vieții Infinite şi al Luminii Infinite (Marea Sutră)*. Următorul pasaj este o mărturie şi un îndemn pentru noi să acceptăm în credință existența lui Buddha Amida ca Persoană Iluminată:

"Buddha i-a spus lui Ānanda: 'Ridică-te, aranjează-ți robele, pune mâinile în gassho şi venerează-l pe Amitayus'. […]Ānanda s-a ridicat, şi-a aranjat robele, s-a aşezat în postura corectă, şi-a îndreptat privirea către vest, şi-a unit palmele în gassho, s-a plecat la pământ şi l-a venerat pe Amitayus. Apoi i-a spus lui Buddha Shakyamuni: 'O, Cel mai onorat din lume, vreau să îl văd pe acest Buddha, Tărâmul său al păcii şi beatitudinii şi adunarea sa de bodhisattva si sravaka.'

Imediat ce a rostit aceste cuvinte, Amitayus a trimis o mare lumină care a iluminat toate tărâmurile Buddhaşilor. Munții de diamant care înconjoară lumea, Muntele Sumeru, împreună cu munții mai mari sau mai mici şi tot ceea ce există au strălucit în aceeaşi culoare (aurie). Acea lumină era asemenea torentului care apare la sfârşitul perioadei de schimbare cosmică şi care inundă întreaga lume, când

- va dura la nesfârşit, după cum promite al 13-lea Legământ. Chiar şi "*o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa"* sunt prea puţine pentru a măsura viaţa lui Amida[10].

De asemenea, viaţa infinită a lui Amida înseamnă că el va avea infinită răbdare şi timp nelimitat la dispoziţie pentru a ajuta toate fiinţele. Acest Legământ este în conformitate cu binecunoscutele versuri Mahayana[11]:

---

miriade de lucruri sunt cufundate şi când oricât de departe am privi nu există altceva decât imensa întindere de apă.
La fel era şi torentul de lumină care emana din Amitayus. Toate luminile sravakasilor şi bodhisattvasilor au fost întrecute şi numai lumina lui Buddha a rămas singură strălucitoare şi glorioasă. Atunci Ananda a văzut splendoarea şi măreţia lui Amitayus precum a muntelui Sumeru ce se ridică deasupra întregii lumi. Nu mai exista nici un loc neiluminat de lumina ce emana din corpul său glorios [Sambhogakaya sau Dharmakaya metodelor pline de compasiune]. *Cele patru grupuri de adepţi ai lui Buddha adunaţi acolo au văzut împreună toate acestea, în acelaşi timp. De asemenea, cei din Tărâmul Pur au văzut toate cele din această lume.*

Atunci Buddha i-a spus lui Ananda şi lui Bodhisattva Maitreya:
'Aţi văzut acel tărâm plin de manifestări excelente şi glorioase, toate spontan produse de la pământ la
Cerul Sălăşluirii Neprihănite?'
'Da, am văzut'.
Buddha a întrebat: 'Aţi auzit de asemenea, marea voce a lui Amitayus expunând Dharma tuturor lumilor, călăuzind fiinţele sensibile pe Calea lui Buddha?'
Ananda a răspuns: 'Da, am auzit'."

[10] În capitolul 12 din *Marea Sutră*, Shakyamuni i-a spus lui Ananda:
"Viaţa lui Amitayus este atât de lungă încât nu poate fi calculată. De exemplu, să presupunem că toate nenumăratele fiinţe sensibile din lumile celor zece direcţii s-ar naşte în formă umană şi că fiecare dintre acestea ar deveni un sravaka sau pratiekabuddha. Chiar dacă aceştia s-ar aduna într-un singur loc, şi-ar concentra gândurile şi şi-ar exercita la maxim puterea înţelepciunii pentru a calcula lungimea vieţii lui Buddha în funcţie de numărul de kalpa, nici chiar după o mie de milioane de kalpa nu ar fi în stare să facă acest lucru."

[11] Mahayana sau buddhismul Marelui Vehicol are ca scop atingerea Buddheităţii de către toate fiinţele. Pe această Cale adeptul se leagă să practice Dharma nu numai pentru propria eliberare, ci a tuturor fiinţelor. Mahayana reprezintă un mare număr de şcoli buddhiste care se bazează pe canonul în limba sanscrită. Tradiţia Tărâmului Pur care conţine, de asemenea, mai multe şcoli, este unul din curentele principale Mahayana.

“atât timp cât va exista spațiul şi ființele neiluminate,
fie ca eu să rămân pentru a risipi suferințele lumii.”

Viața infinită a lui Amida reprezintă Compasiunea lui infinită. La nesfârşit va exista şi va acționa pentru a ne salva pe toți, fără nici cea mai mică pauză, după cum el însuşi a promis[12]:

“Dacă în viețile care vor urma, timp de nenumărate kalpa,
nu voi deveni un mare Binefăcător
pentru a-i salva pe cei aflați în suferință, din toate cele zece direcții,,
fie ca eu să nu ating perfecta Iluminare.”

[12] *Marea Sutră*, capitolul 8.

Tărâmul Pur al lui Amida dezvăluie în Lumina sa toate tărâmurile Buddhaşilor
- explicație a celui de-al 31-lea Legământ -

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, tărâmul meu nu va fi strălucitor, dezvăluind în lumina sa toate nemărginitele şi nenumăratele tărâmuri de neconceput ale Buddhaşilor, asemenea imaginilor reflectate într-o oglindă clară, fie să nu ating Iluminarea perfectă".

(al 31-lea Legământ)

Acest legământ este în strânsă legătură cu al 12-lea, unde Dharmakara, actualul Buddha Amida, promite că Lumina sa de Buddha va fi infinită, capabilă să ilumineze toate tărâmurile Buddhaşilor[13]. Astfel, al 31-lea Legământ arată unitatea dintre Amida ca Persoană Iluminată şi Tărâmul Pur (propria sa manifestare). Lumina lui Amida este de asemenea, Lumina Tărâmului său Pur.

După naşterea în Tărâmul lui Amida, toate tărâmurile Buddhaşilor, numeroase precum nisipurile Gangelui, ne sunt revelate iar noi înțelegem caracteristicile deosebite ale fiecăruia dintre ele. Lucrurile care sunt acum de neconceput şi de neînțeles pentru mintea noastră neiluminată le vom cunoaşte în momentul în care atingem Buddheitatea în Tărâmul Pur. Expresia "*asemenea imaginilor reflectate într-o oglindă clară*", înseamnă că în Tărâmul Pur nu există nici un fel de obstacol cauzat de karma rea, patimile oarbe sau ignoranță. Totul este dezvăluit în adevărata sa natură iar natura ultimă (Dharmakaya Aşaităţii) a tuturor Buddhaşilor şi a tărâmurilor acestora este una şi aceeaşi, chiar dacă manifestările şi condițiile lor sunt diferite. Devenind Buddhaşi după naşterea în Tărâmul Pur înțelegem această unitate Dharmakaya dintre toți Buddha şi tărâmurile lor.

---

[13] *"Dacă după ce voi deveni un Buddha, lumina mea va fi limitată, incapabilă să ilumineze cel puțin o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmuri ale Buddhaşilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă".* Al 12-lea Legământ.

De asemenea, naşterea noastră în Tărâmul Pur împlineşte aspirațiile tuturor Buddha[14]. Asta deoarece, aşa cum se promite în al 17-lea Legământ, Buddhaşii din toate tărâmurile laudă metoda de salvare a lui Amida şi încurajează ființele să o urmeze[15]. Aşadar, putem afirma fără teama de a greşi că toate tărâmurile Buddhaşilor sunt conectate la Tărâmul Pur, fiecare Buddha încurajându-i pe cei care se nasc în tărâmurile lor să se încreadă în Amida. Pe scurt, toate tărâmurile Buddhaşilor indică spre Tărâmul lui Amida. Acesta ar putea fi de asemenea, înțelesul celui de-al 31-lea Legământ. Ca martor, îl avem în acest sens, pe Shakyamuni, care îi enumeră, în *Mica Sutră (Amidakyo)*, pe toți Buddha din est, sud, vest, nord, nadir şi zenit care îl slăvesc pe Amida şi încurajează ființele de peste tot să urmeze metoda naşterii în Tărâmul Pur[16].

---

[14] Shinran Shonin a spus în *Jodo Wasan (Imnurile Tărâmului Pur)*:
„Când ne refugiem în Tărâmul Pur al lui Amida,
ne refugiem în toți Buddha.
A-l slăvi cu inima sinceră pe Buddha numit Amida
Înseamnă a-i slăvi pe toți Cei fără de Opreliști"

[15] Vezi explicațiile celui de-al 17-lea Legământ din această carte.

[16] *[6] "Shariputra, asa cum eu laud acum virtutile de neconceput ale lui Buddha Amida,*
tot asa fac si Buddhasii din est, la fel de numerosi ca nisipurile Gangelui. Printre acestia sunt: Aksobhya, Meru-dhvaja, Buddha Mahameru, Buddha Meru-prabhasa si Buddha Manju-svara. Din propriile tărâmuri, ei îsi întind limba lor lungă şi nesfârşită ce acoperă definitiv un univers de o mie de milioane de lumi si proclamă aceste cuvinte adevărate: 'Voi, fiintele sensibile, trebuie să vă încredeți şi să acceptați această sutră numită 'Laudă Virtuților de neconceput şi Protecției tuturor Buddha'."

[7] "Shariputra, exista Buddhaşi în sud, la fel de numeroşi ca nisipurile Gangelui, precum Buddha Candra-surya-pradipa, Buddha Yasah-prabha, Buddha Maharci-skandha, Buddha Meru-pradipa si Buddha Ananta-virya. Din propriile tărâmuri ei îsi întind limba lor lungă si nesfârsită ce acoperă definitiv un univers de o mie de milioane de lumi si proclamă aceste cuvinte adevărate: 'Voi, fiintele sensibile, trebuie să vă încredeți şi să acceptați această sutră numită 'Laudă Virtuților de neconceput şi Protecției tuturor Buddha'."

[8] "Shariputra, există Buddhaşi în vest, la fel de numeroşi ca nisipurile Gangelui, precum Buddha Amitayus, Buddha Amita-ketu, Buddha Amita-dhvaja, Buddha

Manifestările Tărâmului Pur
- explicație a celui de-al 32-lea Legământ -

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, toate miriadele de manifestări din tărâmul meu, de la pământ la cer, precum palatele, pavilioanele, lacurile, pârâurile şi copacii, nu vor fi alcătuite din nenumărate şi nepreţuite comori, ce depăşesc în desăvârşire orice se află în lumea

---

Mahaprabha, Buddha Mahaprabhasa, Buddha Ratna-ketu si Buddha Suddha-rasmi-
prabha. Din propriile tărâmuri ei îsi întind limba lor lungă si nesfârsită ce acoperă definitiv un univers de o mie de milioane de lumi si proclamă aceste cuvinte adevărate: 'Voi, fiintele sensibile, trebuie să vă încredeţi şi să acceptaţi această sutră numită 'Laudă Virtuţilor de neconceput şi Protecţiei tuturor Buddha'."

[9] "Shariputra, există Buddhaşi în nord, la fel de numeroşi ca nisipurile Gangelui,precum Buddha Arci-skandha, Buddha Vaisvanara-nirghosa, Buddha Duspradharsa,Buddha Aditya-sambhava si Buddha Jalini-prabha. Din propriile tărâmuri ei îsi întind limba lor lungă si nesfârsită ce acoperă definitiv un univers de o mie de milioane de lumi si proclamă aceste cuvinte adevărate: 'Voi, fiintele sensibile, trebuie să vă încredeţi şi să acceptaţi această sutră numită 'Laudă Virtuţilor de neconceput şi Protecţiei tuturor Buddha'."

[10] "Shariputra, există Buddhaşi în directia nadir, la fel de numeroşi ca nisipurile Gangelui, precum Buddha Simha, Buddha Yasas, Buddha Yasah-prabhasa, Buddha Dharma, Buddha Dharmadhvaja si Buddha Dharma-dhara. Din propriile tărâmuri ei îsi întind limba lor lungă si nesfârsită ce acoperă definitiv un univers de o mie de milioane de lumi si proclamă aceste cuvinte adevărate: 'Voi, fiintele sensibile, trebuie să vă încredeţi şi să acceptaţi această sutră numită 'Laudă Virtuţilor de neconceput şi Protecţiei tuturor Buddha'."

[11] "Shariputra, există Buddhaşi în directia zenit, la fel de numeroşi ca nisipurile Gangelui, precum Buddha Brahma-ghosa, Buddha Naksatra-raja, Buddha Gandhottama, Buddha Gandhaprabhasa, Buddha Maharci-skandha, Buddha Ratna-kusuma-sampuspita-gatra, Buddha Salendra-raja, Buddha Ratnotpalasri, Buddha Sarva-artha-darsa si Buddha
Sumeru-kalpa. Din propriile tărâmuri ei îsi întind limba lor lungă si nesfârsită ce acoperă definitiv un univers de o mie de milioane de lumi si proclamă aceste cuvinte adevărate: 'Voi, fiintele sensibile, trebuie să vă încredeţi şi să acceptaţi această sutră numită 'Laudă Virtuţilor de neconceput şi Protecţiei tuturor Buddha'."

oamenilor şi a zeilor, precum şi dintr-o sută de mii de tipuri de lemne aromatice, a căror mireasmă pătrunde peste tot de-a lungul tuturor lumilor din cele zece direcţii, făcându-i pe toţi bodhisattva care o simt să practice metodele buddhiste, fie să nu ating Iluminarea perfectă."

(al 32 –lea Legământ)

Minunatele manifestări ale Tărâmului Pur sunt de asemenea prezentate în *Mica Sutră despre Buddha Amida (Amidakyo)*[17], unde

---

[17] *Mica Sutră despre Buddha Amida,* secțiunea a 3-a:

"Shariputra, de ce este acel tărâm numit 'Suprema Beatitudine'? Pentru că ființele de acolo nu suferă niciodată, ci se bucură de diferite plăceri. Din acest motiv, acel tărâm este numit 'Suprema Beatitudine'.
Shariputra, în acel Tărâm al Beatitudinii Supreme sunt şapte rânduri de balustrade, şapte rânduri de plase decorative şi şapte rânduri de copaci. Acesea sunt alcătuite din patru tipuri de giuvaere şi se întind pe suprafața întregului pământ, cuprinzând totul. Din acest motiv, acel tărâm este numit 'Suprema Beatitudine'.

Shariputra, în Tărâmul Beatitudinii Supreme sunt eleştee cu şapte tipuri de nestemate, pline cu apă de opt calități nemaipomenite. Albiile acestora sunt acoperite numai cu nisip de aur iar din cele patru laturi ale fiecărui eleşteu apar scări de aur, argint, beril şi cristal. Deasupra acestora se află pavilioane împodobite cu aur, argint, beril, cristale, safire, carnelian şi perle roşii. În eleştee se află lotuşi mari precum roata carului – cei albaştri radiind lumină albastră, cei galbeni radiind lumină galbenă, cei roşii radiind lumină roşie iar cei albi radiind lumină albă. Aceste flori sunt minunate, înmiresmate şi pure. Shariputra, Tărâmul Beatitudinii Supreme este plin de astfel de ornamente şi frumuseți nebănuite.

"Shariputra, în acel tărâm al lui Buddha se aude întotdeauna o muzică celestă. Pământul este din aur. De şase ori ziua şi de şase ori noaptea, flori de mandarava cad din cer. În fiecare zi, în liniştea dimineții, locuitorii îşi umplu mânecile robelor cu flori alese şi se duc să facă ofrande la o sută de mii de kotis de Buddha care sălăşluiesc în lumile altor direcții. Apoi se întorc pentru micul dejun. După masă ei fac o scurtă plimbare liniştită. Shariputra, Tărâmul Beatitudinii Supreme este plin cu astfel de splendori şi minunății.

"Shariputra, în acel tărâm sunt întotdeauna multe tipuri de păsări rare şi minunate, de diferite culori, precum lebede albe, păuni, papagali, kalavinka, sarika şi jivam-jivaka. De şase ori pe zi şi de şase ori noaptea, aceste păsări scot sunete armonioase şi delicate, proclamând diferite învățături, precum cele cinci rădăcini

Shakyamuni[18] i le descrie lui Shariputra într-un mod extatic, nelăsându-i acestuia nici cel mai mic răgaz pentru întrebări. El începe să predice această sutră fără să i se fi adresat nici o întrebare şi repetă într-una ceva de genul: "Shariputra, este minunat, acel loc este suprem în frumusețe….Shariputra, în acel tărâm sunt cutare şi cutare comori neprețuite......Shariputra……Shariputra…"
Se pare că Shakyamuni vorbeşte fără să respire, înşiruind parcă la nesfârşit frumusețile Tărâmului Pur, atât de mare este entuziasmul cu care le prezintă.

Este foarte important să înțelegem că Buddha Shakyamuni nu vorbeşte despre Tărâmul Pur în termenii realității ultime de dincolo de formă (Dharmakaya Aşaității), ci foloseşte multe imagini şi cuvinte pline de culoare[19]. Limbajul celor trei sutre ale Tărâmului Pur

---

ale bunătății, cele cinci puteri, cele şapte practici care duc la Iluminare şi Calea cu Opt Brațe. Auzindu-le, locuitorii acelui tărâm se gândesc imediat la Buddha, Dharma şi Sangha. Dar Shariputra, ***să nu crezi că aceste păsări se nasc din retribuția vreunei karme negative****. Motivul este că cele trei tărâmuri rele nu există în acel Tărâm al lui Buddha.*
Shariputra, nici chiar numele celor trei tărâmuri rele nu există aici, cu atât mai puțin tărâmurile însăşi. ***Aceste păsări sunt manifestate de Buddha Amida pentru ca glasul şi cântecul lor să proclame şi să răspândească Dharma.***

"Shariputra, în acel Tărâm al lui Buddha, când începe să adie o briză uşoară, printre copacii şi plasele pline de nestemate, ies nişte sunete fine şi armonioase. Este ca şi cum o sută de mii de instrumente muzicale ar începe să cânte în acelaşi timp. Toți cei care aud aceste sunete se gândesc în mod spontan la Buddha, Dharma şi Sangha. Shariputra, acel Tărâm al lui Buddha este plin cu astfel de splendori şi minunății".

[18] Shakyamuni este Buddha istoric.

[19] Şi în *Marea Sutră*, Buddha Shakyamuni face o descriere amănunțită a Tărâmului Pur ca dovadă a autenticității celui de-al 32-lea legământ:

Secțiunea 14:
„Copaci din şapte tipuri de nestemate se găsesc peste tot în acel ținut. Unii sunt făcuți din aur, alții din argint, beril, cristal, rubine sau agate. Există de asemenea, copaci din două până la şapte tipuri de nestemate.
„Tot acolo sunt copaci din aur cu frunze, flori şi fructe din argint; copaci din argint cu frunze, flori şi fructe de aur; copaci din beril cu frunze, flori şi fructe de cristal; copaci din cristal cu frunze, flori şi fructe de beril; copaci din coral cu

frunze, flori şi fructe de rubin; copaci din rubine cu frunze, flori şi fructe de beril; copaci din agate cu frunze, flori şi fructe de diferite nestemate.

„Acolo există copaci cu rădăcini din aur roşu, trunchiuri din argint alb, ramuri de beril, crenguțe de cristal, frunze de coral, flori de rubine şi fructe de agate.
Acolo sunt copaci din nestemate cu rădăcini din argint alb, trunchiuri de beril, ramuri de cristal, crenguțe de coral, frunze de rubin, flori de agate şi fructe din aur roşu. Acolo sunt copaci din nestemate cu rădăcini din beril, trunchiuri de cristal, ramuri de coral, crenguțe de rubin, frunze de agate, flori de aur roşu şi fructe din argint alb. Acolo sunt copaci din nestemate cu rădăcini de cristal, trunchiuri de coral, ramuri de rubin, crenguțe de agate, frunze de aur roşu, flori din argint alb şi fructe de beril. Acolo sunt copaci din nestemate cu rădăcini de coral, trunchiuri de rubine, ramuri de agate, crenguțe din aur roşu, frunze din argint alb, flori de beril şi fructe de cristal. Acolo sunt copaci din nestemate cu rădăcini de rubine, trunchiuri de agate, ramuri de aur roşu, crenguțe de argint alb, frunze de beril, flori de cristal şi fructe de coral. Acolo sunt copaci de nestemate cu rădăcini de agate, trunchiuri de aur roşu, ramuri de argint alb, crenguțe de beril, frunze de cristal, flori de coral şi fructe de rubine.

„Aceşti copaci din nestemate sunt aşezați în rânduri paralele, trunchiurile lor egal distanțate, ramurile pe nivele diferite, frunzele simetrice, florile aşezate armonios iar fructele bine aranjate. Culorile strălucitoare ale acestor copaci sunt atât de luxuriante încât ne este imposibil să le vedem pe toate. Când o briză curată adie printre ele, sunete minunate în game pentatonice, precum shang şi kung, apar în mod spontan şi creează muzică simfonică.

[DEX: Gamă pentatonică = gamă alcătuită din cinci trepte, fără semitonuri, care stă la baza muzicii populare chineze, tătare, scoțiene etc. Sistem pentatonic = sistem muzical care se bazează pe o scară formată din cinci sunete de înălțimi diferite, în cadrul unei octave. – Din germ. pentatonisch.]

Secțiunea 16:
"Sălile, mănăstirile, palatele şi pavilioanele sunt apariții spontane, toate împodobite cu cele şapte nestemate, de ele fiind prinse perdele din diferite alte giuvaeruri, precum perle şi pietre mani strălucitoare asemenea lunii.
"Înauntru şi înafară, la dreapta şi la stânga sunt bazine pentru îmbăiere. Unele dintre acestea sunt de zece yojana în lungime, lărgime şi adâncime; altele de douăzeci, treizeci şi aşa mai departe, până la o sută de yojana în lungime, lărgime şi adâncime. Acestea sunt pline ochi cu apă de zece calități, limpede, înmiresmată şi cu gust de nectar.

"Acolo sunt eleştee de aur cu albii din nisip argintiu; eleştee de argint cu albii din nisip auriu; eleştee de cristal cu albii din nisip de beril; eleştee de beril cu albii din nisip de cristal; eleştee de coral cu albii din nisip de chihlimbar; eleştee de

este descriptiv şi exuberant, în mod clar neadresându-se celor care încearcă aici şi acum să treacă dincolo de forme. Al 32-lea Legământ ne arată foarte clar că Tărâmul Pur este un ţinut transcendent cu *"miriade de manifestări"*, creat de Amida din Compasiune pentru fiinţele sensibile.

Deşi adevărata natură a tuturor Buddha şi a manifestărilor lor este Dharmakaya ultimă, noi nu ne putem încrede, refugia sau aspira să ne naştem în această Dharmakaya. De aceea, avem un Buddha ca Dharmakaya metodelor pline de compasiune, adică un Buddha în Formă şi Nume căruia îi zicem Amida şi în care putem avea credinţă, precum şi un Tărâm Pur unde ne dorim să ne naştem după moarte[20]. Fără acestea două, atingerea Buddheităţii ar fi imposibilă pentru noi.

Numai după ce ne naştem în mediul sigur al Tărâmului Pur vom atinge Buddheitatea ultimă[21] sau Dharmakaya non-duală, însă atât timp cât suntem încă aici, în acest trup şi neiluminaţi, acceptăm dualitatea Salvator (Buddha Amida) şi cel salvat; samsara[22] şi Tărâmul Pur. A insista acum în explicaţiile noastre pe termeni non-dualişti este inutil şi stupid. Mai mult decât atât, a nega existenţa lui Buddha Amida şi a Tărâmului său Pur, numindu-le metafore, simboluri sau povestiri fictive, cum fac unii falşi învăţători din vremurile noastre, reprezintă cel mai mare păcat de moarte, adică

---

chihlimbar cu albii din nisip de coral; eleştee de agate cu albii din nisip de rubine; eleştee de rubine cu albii din nisip de agate; eleştee de jad alb cu albii din nisip de aur roşu; eleştee de aur roşu cu albii din nisip de jad alb. Iar altele sunt alcătuite din două până la şapte nestemate.

"Pe malurile acestor eleştee sunt copaci de santal ale căror flori şi frunze atârnă şi împrăştie peste tot arome deosebite. Lotuşi celeşti albaştri, roz, galbeni şi albi înfloresc din abundenţă în diferite tonuri şi nuanţe, acoperind complet suprafaţa apei".

[20] Citiţi cu atenţie explicaţiile celui de-al 13-lea Legământ (Viaţa Infinită a lui Buddha Amida) din această carte.

[21] Al 11-lea Legământ promite atingerea Buddheităţii supreme pentru cei care se nasc în Tărâmul Pur. Vezi explicaţiile din această carte.

[22] Samsara este lumea iluziei, a suferinţei şi naşterilor repetate.

ponegrirea Dharmei adevărate[23]. Astfel de afirmații îl acuză pe Shakyamuni de minciună şi pot împiedica multe ființe să intre pe poarta Dharma a Tărâmului Pur.

De asemenea, dacă citim cu atenție Cele Trei Sutre, observăm că Shakyamuni nu face doar efortul de a descrie Tărâmul Pur cu miriadele lui de manifestări, ci chiar indică o direcție unde acesta poate fi găsit. El menționează această direcție în *Mica Sutră despre Buddha Amida*:

„Dacă mergi de aici către vest şi treci de o sută de mii de kotis de tărâmuri ale Buddhaşilor, ajungi la tărâmul numit ‚Suprema Beatitudine', unde se află Buddha numit ‚Amida'. El trăieşte acum acolo şi propovăduieşte Dharma."[24]

Şi de asemenea, în *Marea Sutră despre Buddha Amida*:

"Ananda l-a întrebat pe Buddha: 'A atins Bodhisattva Dharmakara, Buddheitatea şi a trecut în Nirvana? Sau nu a atins-o încă? Se află el acum undeva anume?"
Buddha i-a răspuns: "Bodhisattva Dharmakara a atins Buddheitatea şi sălăşluieşte acum într-un tărâm din vest numit 'Pace şi Beatitudine', la o distanță de o sută de mii de kotis de tărâmuri de unde ne aflăm noi acum."[25]

Astfel, este foarte clar că, descriind în multe cuvinte minunățiile Tărâmului Pur şi indicând o direcție unde se află acesta, Shakyamuni devine martor al existenței sale şi al autenticității celui de-al 32-lea Legământ. Este ca şi cum v-aş vorbi de un parc minunat pe care îmi doresc foarte mult să îl vizitați. Dacă vă spun „este acolo, în vestul

---

[23] Se spune în *Kyogyoshinsho*: *"A spune că nu există Buddha, Buddha-Dharma, Bodhisattva sau Bodhisattva-Dharma. A te decide asupra unor astfel de viziuni, fie prin propria ta judecată sau primindu-le de la alții, se numeşte ponegrirea Dharmei celei adevărate."* Cei care ponegresc Dharma adevărată nu se pot naşte în Tărâmul Pur al lui Buddha Amida. Vezi capitolul „Aşa-zisa 'Excludere' din al 18 -lea Legământ" din această carte.
[24] Secțiunea a 2-a din *Mica Sutră*.
[25] Secțiunea a 10-a din *Marea Sutră*.

oraşului" şi încep să-l descriu, nimeni nu va mai pune la îndoială existenţa acestuia iar voi veţi dori să îl vedeţi personal. Fără îndoială că Shakyamuni a avut aceeaşi intenţie când a descris Tărâmul Pur al lui Amida, deoarece aspiraţia de a ne naşte acolo este parte importantă a Legământului Principal[26] şi a evadării noastre din samsara.

De asemenea, aceste manifestări transcendente arată că Tărâmul Pur depăşeşte toate celelalte locuri din lumea suferinţei – "*depăşesc în desăvârşire orice se află în lumea oamenilor şi a zeilor*". De fapt, Tărâmul Pur este dincolo de samsara şi nu poate fi comparat cu tărâmurile prinse în puterea naşterii şi a morţii şi supuse astfel impermanenţei.
Oamenii, zeii (deva) şi alte tipuri de fiinţe sensibile, plus mediul în care acestea se nasc, sunt produsul karmei lor neiluminate, însă Tărâmul Pur al lui Amida este manifestarea Iluminării şi meritelor sale curate, de aceea, comorile şi manifestările din Tărâmul Pur sunt neîntrecute în frumuseţe, având în acelaşi timp puterea de a aprofunda şi întări dedicaţia celor angajaţi în practica eliberării personale şi a celorlalţi (bodhisattvaşii):

„o sută de mii de tipuri de lemne aromatice, a căror mireasmă pătrunde peste tot de-a lungul tuturor lumilor din cele zece direcţii, făcându-i pe toţi bodhisattva care o simt să practice metodele buddhiste".

Este evident că aceste comori din Tărâmul Pur nu au ca scop plăcerile simţurilor, ci exprimarea Dharmei, chemarea fiinţelor către Dharma, slăvirea virtuţilor lui Amida şi înţelegerea locului suprem pe care acest tărâm iluminat îl ocupă printre celelalte tărâmuri ale Buddhaşilor. Acestea sunt comori spirituale, chiar dacă sunt descrise

---

[26] Legământul Principal sau al 18-lea Legământ: *„Dacă după ce voi deveni un Buddha, fiinţele sensibile din cele zece direcţii care se încred în mine din toată inima lor şi aspiră să se nască în tărâmul meu, rostind Numele meu (Namo Amida Butsu) chiar şi numai de zece ori, nu se vor naşte acolo, fie ca eu să nu ating Iluminarea perfectă".* Vezi „Cele trei legăminte ale salvării" din această carte.

folosind termeni familiari nouă precum „palate”, ”pavilioane”, „lacuri”, „pâraie”, „copaci”, „lemne aromatice” etc. Shakyamuni îi explică acest lucru lui Shariputra în *Mica Sutră despre Buddha Amida*:

„Shariputra, să nu crezi că aceste păsări se nasc din retribuția vreunei karme negative. Motivul este că cele trei tărâmuri rele nu există în acel Tărâm al lui Buddha.
Shariputra, nici chiar numele celor trei tărâmuri rele nu există aici, cu atât mai puțin tărâmurile însăşi. Aceste păsări sunt manifestate de Buddha Amida pentru ca glasul şi cântecul lor să proclame şi să răspândească Dharma.”[27]

[27] Secțiunea a 3-a din *Mica Sutră despre Buddha Amida*.

CAPITOLUL II

Legăminte referitoare la salvarea tuturor ființelor

Cele trei legăminte ale salvării
– explicație a legămintelor 18, 19 şi 20 -

Vorbind la modul general, practicile predate de Buddha Shakyamuni pot fi clasificate în două grupe:

1. practici meditative
2. practici non-meditative

Practicile meditative includ diferite tipuri de meditații şi vizualizări întâlnite în toate şcolile de buddhism de la Theravada şi Mahayana, până la Vajrayana esoterică.
Practicile non-meditative presupun recitarea sutrelor, respectarea preceptelor, abținerea de la rău, îndeplinirea diferitelor fapte bune etc. Despre amândouă tipurile de practici se spune că generează merite sau energie karmică pozitivă care îl ajută pe practicant să atingă naşteri ori stări spirituale avansate. Meritele pot fi transferate sau direcționate de practicant spre diferite scopuri, inclusiv viitoarea sa Iluminare.

Însă Shinran se situează pe o poziție complet diferită, în conformitate cu care, fiind neiluminați sau ne-Buddha, nu putem avea merite adevărate. Aceasta este în mod special valabil în ultima epocă Dharma (mappo)[28] în care trăim acum. Numai un Buddha, în special

[28] Ultima dintre Cele trei epoci Dharma – o schemă care descrie declinul treptat al învățăturii buddhiste în lume (se bazează chiar pe profețiile lui Shakyamuni). În timpul epocii perfecte a Dharmei, care a durat 500 ani de la moartea lui Shakyamuni, învățătura lui Buddha putea fi corect înțeleasă şi practicată iar Iluminarea atinsă adeseori. În timpul epocii înşelătoare a Dharmei, 1000 de ani de la moartea lui Shakyamuni, practicile sunt încă îndeplinite în conformitate cu învățătura, dar Iluminarea este rar atinsă. În timpul ultimei epoci Dharma învățătura supraviețuieşte, dar practicile sunt dincolo de capacitățile ființelor omeneşti din cauza răspândirii diferitelor pângăriri care marchează timpurile acestea. Honen a afirmat că ființele se află deja în epoca din urmă a Dharmei şi că acum doar învățătura Tărâmului Pur rămâne cea mai sigură cale către Eliberare.
Vezi capitolul „Cele trei epoci Dharma" şi „Jodo Shinshu – singura cale efectivă în această ultimă epocă Dharma" din cartea mea, „Învățături buddhiste Jodo Shinshu",

Amida Buddha, poate avea adevărate virtuți, de aceea el a considerat că transferul de merit de la practicant spre atingerea Iluminării este inutil, menționând că de fapt, acest transfer are loc numai de la Amida către cei care au credință în el.

Aşadar, este foarte important să abandonăm orice gând legat de merite sau virtuți personale şi în loc de asta, să ne bazăm exclusiv pe Puterea salvatoare a lui Buddha Amida. Această încredere este descrisă în al 18-lea Legământ, numit Legământul Principal. În el, Amida promite:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din cele zece direcții care se încred în mine din toată inima lor[29] *şi aspiră să se nască în tărâmul meu, rostind Numele meu (Namo Amida Butsu) chiar şi numai de zece ori, nu se vor naşte acolo, fie să nu ating Iluminarea perfectă".*[30]

Toate ființele care se încred în Amida, vor să se nască în Tărâmul său Pur după moarte şi rostesc Numele lui, se vor naşte acolo. Nimic altceva nu mai este necesar. Nici o mențiune legată de merite sau ceva pe care practicantul ar trebui să îl adauge la puterea lui Amida. Doar aspirați să vă naşteți în Tărâmul Pur, încredeți-vă în Amida şi recitați Numele lui. Aceste trei aspecte: 1. dorința de a se naşte în Tărâmul Pur, 2. credința şi 3. rostirea Numelui sunt, de fapt, trei manifestări ale aceluiaşi lucru – shinjin sau credința. Asta pentru că nu poate exista vreo dorință de a se naşte în Tărâmul Pur sau o rostire a Numelui dacă adeptul nu crede în existența lui Buddha Amida şi în capacitatea acestuia de a ne face să ne naştem acolo. În consecință, dorim să mergem în Tărâmul Pur şi rostim Numele lui Amida pentru că ne încredem în puterea lui de a realiza Naşterea noastră.

Dharma Lion Publication, Craiova, 2011; republicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013

[29] Această expresie „se încred în mine din toată inima lor" mai poate fi tradusă şi prin „se încred în mine cu o inimă sinceră" ori „se încred în mine cu o minte sinceră". Mintea şi inima sunt adeseori folosite cu acelaşi sens în textele buddhiste.

[30] Am exclus deocamdată propoziția exclusivă din acest legământ deoarece o voi explica separat în capitolul următor.

Namo Amida Butsu înseamnă „mă refugiez în Buddha Amida” iar a te refugia înseamnă a avea credință. Rostirea Numelui (nembutsu) este expresia naturală a credinței şi este identică cu aceasta. Nu poate exista un nembutsu autentic fără credință[31]. Aşa stau lucrurile cu al 18-lea Legământ în care Amida promite că îi va salva pe toți cei care se încred în el, fie că sunt tineri sau bătrâni, buni sau răi, bărbați sau femei.

Şi totuşi, nu toți practicanții sunt capabili să renunțe definitiv la ataşamentul față de puterea personală în atingerea naşterii în Tărâmul Pur. Ei nu se pot baza exclusiv pe Amida ci au senzația că există încă ceva ce ar trebui adăugat la Puterea lui pentru a merita să se nască în Tărâmul Pur. Astfel, rămân ataşați de ideea de merit chiar dacă se bazează în acelaşi timp pe Amida. Acest gen de credință, amestecată cu încrederea în propriile merite şi în puterea personală, nu rezonează cu al 18-lea Legământ, însă nici aceşti oameni nu sunt abandonați de Amida.

În special pentru cei incapabili de a se baza exclusiv pe el, însă doresc să se nască în Tărâmul său Pur, Amida a creat al 19-lea şi al 20-lea Legământ:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din tărâmurile celor zece direcții, care aspiră să atingă Iluminarea, îndeplinesc diferite fapte merituoase şi îşi doresc sincer să se nască în tărâmul meu, nu mă vor vedea în momentul morții, apărând înaintea lor înconjurat de o mulțime de înțelepți, fie să nu ating Iluminarea perfectă.” (al 19-lea Legământ)

„ Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din tărâmurile celor zece direcții, care auzindu-mi Numele, îşi concentrează gândurile asupra tărâmului meu, plantează rădăcinile virtuții şi îşi transferă cu sinceritate meritele către el, cu dorința de a se naşte acolo, nu li se va împlini această aspirație, fie să nu ating

[31] Îmi place în mod deosebit această simplă explicație a lui Inagaki Sensei: *“Cel care se încrede în Amida se gândeşte la Amida iar cel care se gândeşte la Amida îi rosteşte Numele”.*

Iluminarea perfectă”. (al 20-lea Legământ)

Amida afirmă în al 19-lea Legământ că cei care îndeplinesc fapte merituoase pentru a atinge Naşterea îl vor vedea în momentul morții înconjurat de mulți înțelepți, primindu-i în Tărâmul Pur. Faptele merituoase reprezintă îndeplinirea diferitelor tipuri de practici meditative şi non-meditative. Spre exemplu, ori de câte ori practică o vizualizare a lui Amida în conformitate cu *Sutra Contemplației*, când încearcă să respecte preceptele, fac o faptă bună precum salvarea vieții, abținerea de la carne etc, ei cred că asta îi va ajuta să se nască în Tărâmul Pur şi că pot transfera meritele acumulate în urma acestor practici (meditative sau non-meditative) către viitoarea naştere acolo.

De obicei, adepții altor şcoli practică meditația sau respectă preceptele pentru a atinge Buddheitatea în această viață, asemenea lui Shakyamuni, însă cei care se încred în al 19-lea Legământ schimbă direcția (scopul) acestor practici meditative sau non-meditative către a deveni un Buddha în Tărâmul Pur al lui Amida. Aceasta este diferența dintre ei şi alți buddhişti, ceea ce îi face să intre în influența şi călăuzirea lui Buddha Amida.

Adepții celui de-al 20-lea Legământ fac un pas înainte în Lumina lui Buddha Amida. Ei nu se opresc la practici meditative sau non-meditative, ci dintre toate practicile aleg una singură – rostirea Numelui lui Amida.

Expresia „*auzindu-mi Numele*” din acest Legământ înseamnă că devin conştienți de Numele lui Amida şi îl rostesc mental şi verbal. Concentrarea gândurilor asupra Tărâmului Pur şi dorința de a se naşte acolo se face acum prin recitarea Numelui. În *Mica Sutră despre Buddha Amida (Amida-kyo)*, recitarea Numelui este numită „rădăcina tuturor virtuților” deoarece dintre toate practicile buddhiste recomandate de Shakyamuni, recitarea Numelui este supremă. Aşadar, „a planta rădăcinile virtuților”, menționată în al 20-lea Legământ înseamnă a recita exclusiv Numele lui Amida – a alege dintre toate practicile numai pe aceasta.

Asemenea celor ce urmează al 19-lea Legământ, adepții celui de-al

20-lea nu sunt liberi de îndoială, în sensul că nu se bazează exclusiv pe Puterea lui Amida pentru a se naşte în Tărâmul Pur ci cred că această recitare a Numelui este o virtute personală şi o practică ce depinde de capacitățile lor pentru a fi îndeplinită corect. De aceea, transferă meritele pe care cred că le-au acumulat printr-o bună recitare către naşterea în Tărâmul Pur. Ei încă depind aşadar, de puterea lor personală iar credința nu este una absolută.

Observăm din aceste două legăminte, al 19-lea şi al 20-lea, că cei care practică în conformitate cu ele se nasc de asemenea în Tărâmul Pur şi scapă definitiv din naşterile şi morțile repetate ale samsarei. Amida încheie în mod special formularea legămintelor cu promisiunea că cei care îndeplinesc cerințele lor se vor naşte cu siguranță în Tărâmul Pur, în caz contrar el nemeritând să fie numit Buddha – *„fie să nu ating Iluminarea perfectă."*

Dar dacă citim *Sutra Contemplației* observăm că printre cei care se nasc în Tărâmul Pur transferându-şi meritele acolo, există diferite grade. Nu toți sunt egali. Cu cât mai multe virtuți, cu atât mai bun este locul ocupat în Tărâmul Pur, de la *„cel mai înalt nivel al celui mai mare grad"*, până la *„nivelul cel mai de jos al celui mai mic grad."*
Însă nici o mențiune de acest gen nu se face despre cei care intră în Tărâmul Pur prin credință (shinjin), în conformitate cu al 18-lea Legământ. Astfel, respectivele nivele sunt, în viziunea Maestrului Shinran, doar o învățătură provizorie dată de Shakyamuni pentru a nu-i descuraja pe cei care aspiră la naşterea în Tărâmul Pur dar sunt încă foarte ataşați de ideea de merit personal.

De ce însă adepții născuți în Tărâmul Pur prin credință nu sunt menționați în nici una din aceste categorii? Shinran a explicat faptul că aceştia devin Buddhaşi (ating Nirvana) imediat ce se nasc în Tărâmul Pur iar pentru un Buddha nu există vreo categorie în care ar putea fi încadrat. Din contră, cei născuți în Tărâmul Pur prin porțile celui de-al 19-lea şi al 20-lea Legământ nu devin imediat Buddhaşi, ci datorită agățării de puterea personală continuă să rămână într-o stare neiluminată a minții până când îşi depăşesc îndoielile şi ataşamentele față de aşa zisele lor merite şi virtuți şi se încred total în

Puterea lui Buddha Amida.

Legământul al 18-lea este legământul intrării directe în adevăratul Tărâm Pur, în timp ce al 19-lea şi al 20-lea sunt legăminte ale intrării indirecte. Gândiţi-vă la o casă cu trei intrări. O uşă este intrarea principală care duce direct la proprietar şi în prezenţa sa deveniţi asemenea lui (un Buddha care se alătură activităţii salvatoare a lui Amida), în timp ce a doua şi a treia uşă duc la o anticameră unde trebuie să staţi o vreme până când vă este permis accesul.

Această anticameră a Iluminării perfecte în Tărâmul Pur al lui Amida este numită în textele sacre „zona de graniţă a Tărâmului Pur" sau „tărâmul indolenţei şi al mândriei", „castelul îndoielii", „palatul matcă" etc. Naşterea acolo nu este o pedeapsă, ci mai degrabă practicanţii se ţin pe ei înşişi în acea zonă prin propriile îndoieli şi ataşamente faţă de puterea personală[32].

Legămintele 18, 19 şi 20 sunt cele trei legăminte ale salvării ce oferă eliberarea din naştere şi moarte tuturor fiinţelor care se bazează exclusiv sau parţial pe Buddha Amida, au credinţă deplină ori încă se mai agaţă de aşa zisa lor putere sau de meritele personale, însă îşi doresc să se nască în Tărâmul Pur. Pentru că aceste legăminte şi în mod special al 18-lea, sunt menţionate în *Marea Sutră despre Buddha Amida*, Shinran a considerat propovăduirea acesteia ca fiind principalul scop al apariţiei lui Buddha Shakyamuni în lume, în timp ce *Sutra Contemplaţiei*, unde sunt menţionate vizualizarea lui Amida, transferul de merite şi cele nouă grade de aspiranţi şi *Mica Sutră despre Amida (Amida-kyo)* în care numai recitarea Numelui este încurajată ca rădăcină a tuturor virtuţilor, sunt metode provizorii pentru cei care nu se pot încă baza exclusiv pe Buddha Amida.

Mulţi oameni trec prin aceste trei legăminte ale salvării, conştient sau inconştient, în practica lor[33]. Câţi dintre noi nu am avut

---

[32] Pentru o mai bună înţelegere a naşterii în zona de graniţă a Tărâmului Pur, vezi articolul auxiliar „Naşterea în zona de graniţă a Tărâmului Pur" din această carte.

[33] Trecerea prin aceste trei etape nu este însă, obligatorie pentru toţi.

o perioadă când am practicat diferite metode buddhiste pentru a deveni un Buddha în această viață după ce am abandonat alte căi religioase sau nu am avut nici o religie. Apoi am auzit de Tărâmul Pur al lui Amida şi am încetat să aspirăm la atingerea Iluminării în această viață, dorindu-ne să ne naştem acolo. Şi totuşi, îndoindu-ne că naşterea în Tărâmul Pur este atât de uşor de obținut am simțit că trebuie să facem ceva pentru a o merita. Aşadar, am continuat să urmăm diferite practici pentru a ne simți cât de cât mai buni şi merituoşi.

Apoi, auzind că nembutsu este marea practică între toate practicile buddhiste şi rădăcina tuturor virtuților, am început să îl recităm, însă tot am simțit că parcă este prea uşor, aşa că din nou agățarea față de puterea personală a continuat să ne țină prizonieri ai îndoielilor.

În sfârşit, după ce am ascultat învățătura din nou şi din nou, conştientizând adevăratele noastre capacități şi Compasiunea lui Amida, am realizat că acest Buddha este asemenea unei mame şi ca orice mamă îşi va salva copii din diverse pericole fără să mai aştepte până când aceştia devin perfecți. Aşa că, pentru prima oară am auzit cu adevărat al 18-lea Legământ în care nu este menționată nici o capacitate sau virtute specială pentru a ne naşte în Tărâmul Pur şi am primit credința. De atunci, Numele pe care continuăm şi acum să îl rostim nu a mai fost nembutsul bazat pe puterea personală, ci nembutsul credinței şi al recunoştinței. Prin acest nembutsu intrăm direct în prezența lui Amida, Maestrul Tărâmului Pur, unde devenim la rândul nostru Buddhaşi, alăturându-ne pentru totdeauna lucrării lui de a salva toate ființele.

Aşa zisa “excludere” din al 18-lea Legământ

În capitolul precedent, când am explicat Legământul Principal, am evitat în mod special ultima sa propoziţie, deoarece am vrut să o tratez separat. Aşadar, al 18-lea Legământ este în întregime, următorul:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, fiinţele sensibile din cele zece direcţii care se încred în mine din toată inima lor[34] şi aspiră să se nască în tărâmul meu, rostind Numele meu (Namo Amida Butsu) chiar şi numai de zece ori, nu se vor naşte acolo, fie să nu ating Iluminarea perfectă. Excluşi sunt aceia care comit cele cinci păcate de moarte şi ponegresc Dharma cea adevărată.”

Aproape toţi cei care vin în contact cu Legământul Principal al lui Buddha Amida încearcă două tipuri de reacţii: sunt bucuroşi la aflarea mesajului plin de speranţă al primei părţi a acestuia, dar se blochează imediat ce citesc ultima propoziţie: *„excluşi sunt aceia care comit cele cinci păcate de moarte şi ponegresc Dharma cea adevărată.”*
Ceva pare în neregulă, o excludere încă există, deci la urma urmei al 18-lea Legământ nu e chiar universal, deoarece unii oameni nu sunt primiţi de Compasiunea lui Amida. Însă oare aşa stau lucrurille cu adevărat?

În primele mele zile ca adept Jodo Shinshu, când încă nu venisem în contact direct cu cineva din tradiţia noastră, mă străduiam enorm să înţeleg rostul acestei „excluderi”; mai mult decât atât, recunosc că mă speriam foarte tare în timp ce parcurgeam de nenumărate ori această porţiune. Îmi stătea ca un nod în gât, parcă nu reuşeam să mă bucur pe deplin de întâlnirea cu Amida. „Dacă am făcut şi eu unul dintre aceste cinci păcate de moarte?”, mă întrebam cu înfrigurare. Apelasem la salvarea lui Buddha Amida într-un

[34] Această expresie „se încred în mine din toată inima lor” mai poate fi tradusă şi prin „se încred în mine cu o inimă sinceră” ori „se încred în mine cu o minte sinceră”. Mintea şi inima sunt adeseori folosite cu acelaşi sens în textele buddhiste.

moment foarte greu pentru mine, când simţeam că nu mai fac faţă întâmplărilor şi iluziilor din viaţa mea iar acum, după bucuria unei speranţe, mă loveam de această frază care nu vroia să plece de acolo.

Nu a trecut însă mult până când a doua liniştire a pus definitiv stăpânire pe inima mea, „totul este în regulă, cum ai putut să te îndoieşti de mine”, parcă ar fi spus Amida.
Cu toţii am fost mustraţi măcar odată de mama noastră atunci când eram mici iar comportamentul nostru devenea de nesuportat. Poate că ne-am temut în acel moment că ne va părăsi ori cine ştie ce ne va face dacă nu suntem aşa cum trebuie, însă de fapt ea era mereu acolo, indiferent de acţiunile noastre, mustrându-ne şi încercând prin orice mijloace să ne schimbe, însă primindu-ne întotdeauna cu iubirea ei chiar dacă până la urmă greşeam şi făceam toate prostiile din lume.

Compasiunea lui Buddha Amida este asemenea unei mame, iar „excluderea” din Legământul său Principal este doar o mustrare adresată unor copii tâmpiţi şi gata oricând să facă cele mai mari greşeli. Nu este o „excludere” în adevăratul sens al cuvântului ci un avertisment: „anumite fapte sunt foarte grave, nu le faceţi, altfel….” Însă acest „altfel...” rămâne neîmplinit de prima parte a Legământului care dovedeşte de fapt, salvarea necondiţionată a unei mame.

Învăţătura buddhistă trebuie înţeleasă întotdeauna în spiritul ei iar cititorul
scrierilor sacre să nu se oprească doar la cuvinte ci să încerce să vadă esenţa lor. Care este aşadar, adevăratul scop al Legământului Principal? Shinran spune în *Tannisho*:

„Dacă încrederea noastră în Legământul Principal ar fi depins numai de respectarea preceptelor şi a regulilor, cum am mai fi putut noi să ne eliberăm de naştere şi moarte?”

În al 16- lea capitol din aceeaşi lucrare, combătând afirmaţia unora că adepţii nembutsu trebuie să treacă printr-o schimbare a inimii ori de câte ori devin furioşi sau fac ceva rău, Shinran spune din nou:

„Să presupunem că naşterea în Tărâmul Pur ar fi posibilă doar trecând prin schimbări ale inimii zi şi noapte, de fiecare dată când se întâmplă ceva. În această situație - viața omului fiind în aşa fel încât se poate sfârşi chiar înainte ca respirația care iese să fie urmată de respirația care intră - dacă ar fi să murim fără să trecem printr-o schimbare a inimii şi să ne aflăm într-o stare de bunătate sufletească şi stăpânire de sine, nu ar deveni atunci Legământul lui Amida care ne primeşte şi nu ne abandonează niciodată, fără de nici un sens?”

Din moment ce Buddha Amida are Compasiune Infinită şi priveşte toate ființele ca fiind copiii săi, ar fi absurd să le abandoneze datorită ignoranței lor. Această atitudine ar fi contrară Minții Bodhi şi celor mai elementare legăminte Mahayana. Buddha nu poate face o afirmație iar apoi imediat să o nege sau să afirme contrariul, ceva de genul: „vă salvez pe toți chiar şi numai dacă rostiți Numele meu de zece ori ….. dar de fapt, stați puțin că m-am răzgândit şi vă impun totuşi nişte condiții grele peste care nu puteți trece.”

Buddha Amida ştie care sunt adevăratele capacități ale ființelor şi nu a proiectat Legămintele sale pentru cei capabili de a atinge Iluminarea prin ei înşişi:

„*A te curăța de patimile oarbe înseamnă a deveni un Buddha iar pentru cel care este deja un Buddha, Legământul provenit din contemplația profundă timp de cinci kalpa nu mai are nici un rost*.” (Tannisho, cap 16)

În opinia lui Shinran, această „excludere” arată de fapt că cele mei rele ființe sunt incluse în salvarea oferită de Amida, mai ales cei care au comis cele cinci păcate de moarte şi au ponegrit Dharma. **Menționarea acestor păcate grave este un indiciu că ele nu sunt dorite în comportamentul discipolilor dar că în acelaşi timp efectele lor sunt anihilate de Compasiunea Infinită acceptată în inima adeptului prin Trezirea Credinței şi prezentată în prima parte a Legământului.** Probabil că oricine dintre noi, de-a lungul viețililor din trecut sau în această viață, a înfăptuit măcar odată unul dintre aceste păcate.

Ceva apare însă în momentul Trezirii Credinței – este ceea ce se numeşte „schimbarea inimii”, adică deplina conştientizare a stării fără de speranță în care ne aflăm din punct de vedere spiritual, mânați în permanență de tendințele karmei noastre negative şi gata oricând să comitem orice fel de faptă, precum şi a lucrării salvatoare şi nediscriminatoare a lui Amida, manifestată în Legământul şi Numele său. Din momentul în care începem să ne bazăm pe Buddha Amida experimentăm această „schimbare a inimii”, eveniment ce transformă complet direcția vieții noastre şi o face să se îndrepte, indiferent de iluziile ei, către Nirvana supremă.

Deşi în *Sutra despre Buddha al Vieții Infinite (Marea Sutră)* apare „excluderea” pomenită mai sus, în *Sutra Contemplației asupra lui Buddha al Vieții Infinite* situația este complet diferită. Aici Budddha Shakyamuni îi spune lui Ananda şi Vaidehi că un om ce se află pe patul de moarte şi care a comis cele cinci păcate de moarte, cele zece păcate grave şi toate tipurile de fapte rele, se poate naşte în Tărâmul Pur dacă întâlneşte un bun învățător spiritual, îi ascultă sfaturile şi recită Namo Amida Butsu chiar şi numai de zece ori. De ce această sutră nu menționează însă ponegrirea Dharmei printre faptele rele ce nu pot împiedica naşterea în Tărâmul Pur? Acesta este un aspect foarte important care trebuie bine înțeles. Voi prezenta în continuare un schimb de întrebări şi răspunsuri din *Kyogyoshinsho* care va face lumină asupra acestui aspect.

„***Întrebare***: *Sutra despre Buddha al Vieții Infinite spune*:

‚Cei care aspiră la Naştere ajung să o atingă cu toții. Excluşi sunt însă aceia care înfăptuiesc cele cinci păcate grave şi cei care ponegresc Dharma.’

Sutra Contemplației asupra lui Buddha al Vieții Infinite spune:

‚Cei care au înfăptuit cele cinci păcate de moarte şi cele zece păcate grave şi care sunt înlănțuiți de diferite tipuri de tendințe negative vor atinge de asemenea naşterea în Tărâmul Pur.’

Cum pot fi armonizate aceste două pasaje?

Răspuns: *Prima sutră vorbeşte despre înfăptuirea a două tipuri de acțiuni negative: cele cinci păcate de moarte şi ponegrirea Dharmei. Datorită comiterii acestor două tipuri de fapte rele, Naşterea nu poate fi atinsă. Cealaltă sutră vorbeşte doar despre înfăptuirea celor zece păcate grave şi a celor cinci păcate de moarte; nu se menționează nimic despre ponegrirea Dharmei. Datorită faptului că aceasta din urmă nu a fost îndeplinită, Naşterea poate fi atinsă.*

Întrebare: *Să presupunem că cineva a comis cele cinci păcate de moarte dar nu a ponegrit Dharma cea adevărată. În sutră se afirmă că un astfel de om poate atinge Naşterea. Mai departe, să presupunem că cineva doar a ponegrit Dharma însă nu a înfăptuit cele cinci păcate de moarte şi cele zece păcate grave. Este acest om capabil să atingă Naşterea, dacă aspiră la ea?*

Răspuns: *Deşi doar a ponegrit Dharma cea adevărată însă nu a comis celelalte tipuri de păcate, în mod sigur nu va putea atinge naşterea în Tărâmul Pur. De ce? O sutră afirmă că cel care a comis cele cinci păcate de moarte va cădea în imensul iad Avici unde va suporta consecințele faptelor sale timp de o kalpa. Cel care ponegreşte Dharma cea adevărată va cădea tot în iadul Avici însă când acea kalpa se epuizează, va cădea într-o altă regiune a acestuia. În acest fel trece prin o sută de mii de mari iaduri Avici unul după altul. Buddha nu menționează vre-un moment când acesta poate scăpa, deoarece ponegrirea Dharmei este un păcat extrem de grav.*

Mai mult decât atât, Dharma cea adevărată este Dharma lui Buddha. Acest ignorant tocmai a ponegrit-o; cum am putea să ne gândim că un astfel de om ar aspira să se nască în Tărâmul lui Buddha? Poate ar face acest lucru doar din setea de a obține o altă viață fericită; asta se aseamănă însă cu a căuta gheață ce nu conține apă sau foc fără fum. Cum ar putea el să găsească aşa ceva?

Întrebare: *Care sunt caracteristicile ponegririi Dharmei celei adevărate?*

Răspuns*: A spune că nu există Buddha, Buddha-Dharma, Bodhisattva sau Bodhisattva-Dharma. A te decide asupra unor astfel de viziuni, fie prin propria ta judecată sau primindu-le de la alții, se numeşte ponegrirea Dharmei celei adevărate.*

Întrebare*: A îmbrățişa astfel de viziuni este o chestiune care pare că îl priveşte doar pe cel care aderă la ele. Însă ce suferință şi durere provoacă această faptă asupra celorlalte ființe sensibile, încât ajunge să depăşească în gravitate cele cinci păcate de moarte?*

Răspuns*: Dacă nu ar exista Buddha şi Bodhisattva care să predice căile virtuoase lumeşti şi supralumeşti şi care să învețe şi să călăuzească ființele sensibile, cum am putea noi să ştim ce este aceea bunăvoință, corectitudine, bună-cuviință, înțelepciune şi sinceritate? Astfel de virtuți omeneşti ar dispărea cu desăvârşire iar înțelepții mai presus de lume ar pieri cu toții. Voi cunoaşteți doar gravitatea celor cinci păcate de moarte, nu însă şi faptul că ele apar din absența Dharmei adevărate. Din această cauză, cel care ponegreşte Dharma cea adevărată comite cel mai grav păcat."*

Cred că pasajul citat mai sus este cât se poate de concludent în ceea ce priveşte „excluderea" din al Optsprezecelea Legământ aşa cum apare ea în cele două sutre menționate acolo. Doar cei care ponegresc Dharma adevărată, adică neagă existența Buddhaşilor, a Bodhisattvaşilor şi a Dharmei, intră sub incidența acesteia. De fapt, nimeni nu-i exclude ci mai degrabă se autoexclud ei înşişi prin această negare şi ponegrire.

Aş mai adăuga însă un lucru: ambele sutre se referă la ponegrirea Dharmei celei adevărate la momentul prezent: *„Dharma cea adevărată este Dharma lui Buddha. Acest ignorant tocmai a ponegrit-o; cum am putea să ne gândim că un astfel de om ar aspira să se nască în Tărâmul lui Buddha?"*
„Tocmai a ponegrit-o…" se referă la o ponegrire continuă care există încă în mintea acelui om, însă nu la situația în care a ponegrit-o în trecut iar acum, printr-o schimbare a inimii, a înțeles răul făcut şi se căieşte de el. **Este logic faptul că un om care încă ponegreşte Dharma în mintea lui şi mai ales înaintea celorlalți, nu are cum**

să trezească o aspirație sinceră către naşterea în Tărâmul Pur, însă acest lucru nu este valabil pentru cel care ponegrirea Dharmei devine doar o greşeală gravă din trecut pentru care acum se căieşte. Aşadar, cel care a ponegrit Dharma în trecut dar trece în prezent printr-o schimbare a inimii, recunoaşte şi se căieşte pentru fapta sa, apoi se bazează cu sinceritate pe Compasiunea lui Buddha Amida, va atinge Naşterea. Este logic să fie astfel. În buddhism nu există „pedepse” veşnice decât pentru o minte care stăruie în greşeală şi în acest fel se autopedepseşte, însă mintea care se schimbă şi devine alta nu mai poate fi identică cu cea din trecut. Îmi aduc aminte în legătură cu acest lucru de o întâmplare de pe vremea lui Shakyamuni:
Un om l-a jignit foarte rău pe Buddha, aruncându-i în față toate tipurile de cuvinte grele, însă a doua zi a simțit remuşcări şi s-a căit de fapta comisă. Ducându-se înaintea lui s-a prosternat la picioarele sale şi i-a cerut iertare. Buddha i-a spus: *„Ridică-te, cel care acum se pleacă la picioarele mele nu mai este identic cu cel care mă jignea ieri.”*

Adeptul nembutsu care trăieşte adevăratul shinjin nu are cum să ponegrească Dharma lui Buddha pentru că acum este un om nou şi renăscut în lumina Compasiunii lui Buddha, complet separat de omul vechi din viața asta sau din celelalte.

Naşterea în zona de graniță a Tărâmului Pur

articol ajutător pentru "Cele trei legăminte ale salvării"

„În ceea ce priveşte afirmația că acela care se naşte în tărâmul de graniță va cădea până la urmă în iad.

În ce pasaj cu autoritate găsim o astfel de declarație? Este jalnic faptul că această afirmație este susținută de oameni care se pretind a fi învățați. Cum citesc ei oare sutrele, tratatele şi alte scrieri sacre?
Am fost învățat că practicanții cărora le lipseşte shinjin se nasc în tărâmul de graniță din cauza faptului că se îndoiesc de Legământul Principal, iar după ce răul îndoielii a fost expiat ei realizează Iluminarea în Tărâmul Împlinirii.
Din moment ce practicanții care au shinjin sunt puțini, mulți sunt ghidați către tărâmul de graniță. A declara, în ciuda acestui lucru, că naşterea acolo ar fi până la urmă zadarnică, înseamnă a-l acuza pe Buddha Sakyamuni de minciună".
(Shinran Shonin – Tannisho, capitolul 17)

Tot ceea ce are legătură cu Tărâmul Pur este creația lui Buddha Amida, provine din Iluminarea sa şi este manifestarea acesteia. Toate manifestările lui Buddha Amida, în mod special adevăratul Tărâm Pur (numit aici "*Tărâmul Împlinirii*") şi zona de graniță a Tărâmului Pur, sunt reale şi constituie metode eficiente în a ajuta ființele sensibile să atingă Buddheitatea supremă.

Amida Buddha şi orice alt Buddha are acces direct la realitatea ultimă (Dharmakaya naturii ultime), însă ființele obişnuite nu pot realiza în această viață nimic din ceea ce un Buddha a realizat şi atins. De aceea, au nevoie de o intermediere şi anume naşterea după moarte în Tărâmul Pur al lui Amida unde, fără obstacolele datorate karmei lor şi mediului toxic al acestei lumi pline de suferință, iluzii şi patimi oarbe, pot atinge Iluminarea supremă.

Buddha Amida şi-a dat seama că este mai uşor pentru ființele sensibile să atingă Iluminarea sau starea de Buddha în mediul prielnic

al Tărâmului său Pur. De aceea a creat acest loc şi l-a făcut în aşa fel încât cei care se încred total în el, dar şi cei care au o credință îndoielnică, să se nască acolo şi să scape definitiv din samsara (lumea naşterii si a morții).
Există însă o diferență între aceste două categorii de persoane. Cei care se încred total în Amida şi abandonează orice agățare față de o formă sau alta de putere personală devin ei înşişi un Buddha în chiar momentul în care se nasc în Tărâmul Pur, în timp ce aceia care au o credință îndoielnică se nasc în aşa numita zonă de graniță a Tărâmului Pur. Cei din urmă **nu** ating Buddheitatea supremă odată născuți acolo, însă cu toate acestea, sunt eliberați pentru totdeauna de suferințele din samsara. Ei sunt aşadar, în siguranță, dar nu au devenit deocamdată Iluminați sau Buddhaşi. În acelaşi timp, aflându-se în mediul special al acestei zone de graniță a Tărâmului Pur, au şansa să îşi depăşească îndoielile şi să se încreadă complet în Buddha Amida.

Maestrul Shan-tao a spus: *„cei născuți în adevăratul Tărâm Pur sunt foarte puțini; cei născuți în Tărâmul Pur al transformării (zona de graniță) sunt numeroşi”.*
Aceasta se datorează faptului că sunt foarte puțini aceia care ajung să renunțe definitiv la încrederea în puterea lor şi calculele personale (hakarai) şi să se bazeze definitiv pe Puterea lui Amida.

Se spune de asemenea, în fragmentul citat mai sus din Tannisho: *„Din moment ce practicanții care au shinjin sunt puțini, mulți sunt ghidați către tărâmul de graniță”.*

„Tărâmul Pur al transformării”, „zona de graniță a Tărâmului Pur” sau „Tărâmul de graniță” sunt expresii diferite ale aceluiaşi termen. Alte denumiri sunt „tărâmul indolenței şi al mândriei”, folosită de Shinran Shonin în imnurile sale (wasan): *„unii recită nembutsu bazându-se pe puterea personală; de aceea ajung în zona de graniță sau tărâmul indolenței şi al mândriei ...”* sau „oraşul îndoielii”, „palatul matcă” etc.
Această zonă de graniță a Tărâmului Pur este de asemenea, descrisă ca o închisoare luxoasă „făcută din şapte materiale prețioase” unde oamenii care se îndoiesc de Puterea lui Buddha Amida şi recită nembutsu bazându-se pe ei înşişi ori aspiră să se nască în Tărâmul

Pur folosindu-se de meritele şi virtuțile personale sunt asemenea prinților care, pentru că au comis greşeli față de rege, sunt închişi într-un palat aurit unde se bucură de toate plăcerile posibile, însă nu îl pot vedea pe domnitor.

Această comparație apare în *Marea Sutră*:

„Buddha i-a spus lui Maitreya: ‘ Gândeşte-te la cazul unui rege cakravartin[35] *care posedă o închisoare împodobită cu şapte materiale prețioase. Aceasta este înfrumusețată în diferite moduri, mobilată cu un baldachin şi ornată cu stindarde de mătase agățate peste tot. Dacă tinerii prinți comit vreo greşeală împotriva regelui, ei sunt închişi acolo ‘*
Buddha i-a spus lui Maitreya: ‘Aceste ființe sensibile sunt exact aşa. Pentru că se îndoiesc de înțelepciunea lui Buddha, se nasc în palatul matcă (...). Dacă aceste ființe devin conştiente de greşelile trecute şi se căiesc profound, atunci vor dori să părăsească acel loc’”.

A te îndoi de înțelepciunea lui Buddha înseamnă a te îndoi că Amida a creat metoda perfectă prin care să te salveze şi a crede că există totuşi ceva ce ar trebui să faci ori să adaugi la activitatea sa iluminată pentru a te naşte în Tărâmul Pur. A te îndoi înseamnă de asemenea, a te îndoi de Legământul Principal în care este descrisă metoda şi cauza naşterii directe în adevăratul Tărâm Pur – încrederea totală în Amida.

Buddha Amida a făcut patruzeci şi opt de Legăminte, din care al Optsprezecelea este numit Legământul Principal. Acest Legământ conține cauza directă a realizării Buddheității în momentul naşterii noastre în Tărâmul Pur. A deveni un adevărat Buddha, capabil de a ajuta ființele sensibile în exact momentul naşterii în Tărâmul Pur, este consecința primirii shinjinului sau a credinței totale în Buddha Amida în timpul acestei vieți, iar a te baza pe Amida însă a avea în acelaşi timp îndoieli înseamnă a te naşte în zona de graniță a Tărâmului Pur.
A te căi profund înseamnă a conştientiza cât de stupidă este ideea că trebuie adăugat ceva la puterea salvatoare a lui Amida. Din păcate, cei care au o credință îndoielnică în această viață va trebui să îşi

[35] Monarh universal.

elimine îndoielile în zona de graniță a Tărâmului Pur sau în acest „palat matcă”. Aşadar, ei vor trebui să experimenteze schimbarea inimii despre care am vorbit în capitolul anterior şi să primească shinjin în acest loc, din moment ce nu au reuşit să o facă în timpul vieții.

Apoi, în acest pasaj din Tannisho se spune: *„după ce răul îndoielii a fost extirpat ei realizează Iluminarea în Tărâmul Împlinirii (adevăratul Tărâm Pur)”.*
După cum am văzut foarte clar la începutul pasajului şi în citatul pe care l-am ales din sutre despre naşterea în zona de graniță, acest loc nu este unul din care se poate cădea înapoi în tărâmurile de jos ale existenței sau în iaduri, ci un loc aflat în afara samsarei, unde cei care s-au îndoit în timpul vieții, agățându-se încă de puterea personală, vor sta până când îşi depăşesc îndoielile şi se încred total în Amida. Situația este asemănătoare cu a unui emigrant care, deşi primit în țara lui Buddha Amida, este ținut o perioadă în regiunea de graniță, nefiindu-i permisă intrarea în interiorul țării şi întâlnirea cu preşedintele. De fapt, propriile lui îndoieli sunt cele care îl împiedică să intre în interiorul țării şi propria lui agățare de el însuşi, în timp ce tot Puterea lui Amida este cea care l-a făcut să se nască în acea regiune de graniță.

Numai Puterea Iluminată a lui Buddha Amida este cea care face posibilă până şi naşterea în zona de graniță a Tărâmului Pur, ce să mai zicem însă de naşterea în însuşi adevăratul Tărâm Pur. Amida are atâta Compasiune şi asemenea metode extraordinare de a salva ființele sensibile încât reuşeşte să ofere salvare din samsara chiar şi celor care nu se încred total în Puterea sa. El aduce ființele în siguranță, adică afară din samsara, atât pe cei care cred, cât şi pe cei cu o credință îndoielnică, în timp ce ultimii vor sta o perioadă în zona de graniță până când îşi depăşesc îndoielile. Această naştere în zona de graniță nu are loc din vina lui Amida şi mai ales, nu este o pedeapsă, cei care stau acolo fiind țintuiți de propriile îndoieli. Ei sunt aceia care se țin pe ei înşişi la graniță şi nu intră în interiorul țării lui Amida, deşi acesta îi acceptă şi i-a scos odată pentru totdeauna din samsara.

Este foarte important să înțelegem că Tărâmul Pur în ambele sale aspecte, zona de graniță sau Tărâmul de graniță şi adevăratul Tărâm Pur, nu este un ținut în interiorul samsarei (naşterii şi morții), ci creația Iluminării lui Amida, a activității acestei Iluminări, situat dincolo de naştere şi moarte. Nu există niciun fel de retrogresiune ori cădere din zona de graniță a Tărâmului Pur în iaduri sau în oricare alte sfere de existență samsarice, pentru că acest loc nu are nimic de-a face cu samsara.

Cel care a intrat în zona de graniță a Tărâmului Pur este deja în îmbrățişarea sigură a lui Buddha Amida, doar că nu se încrede complet în el. Călătoria lui în samsara a luat sfârşit pentru totdeauna, iar în sutre şi textele sacre nu găsim nici măcar un singur cuvânt care să spună ceva diferit.

Nici o discriminare între bărbaţi şi femei în salvarea lui Buddha Amida
- explicaţie a celui de-al 35-lea Legământ-

Dacă citim al 35 –lea Legământ fără atenţia cuvenită putem avea senzaţia că acesta presupune o discriminare faţă de femei:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, femeile din nesfârşitele şi neştiutele tărâmuri ale Buddhaşilor[36] *care, auzind Numele meu se bucură întru credinţă, trezesc aspiraţia de a atinge Iluminarea şi doresc să renunţe la feminitatea lor, se vor naşte din nou după moarte ca femei, atunci fie să nu ating Iluminarea perfectă."*
(al 35-lea Legământ)

„Feminitatea", la fel ca „masculinitatea" sunt doar forme limitate ale fiinţelor care sălăşluiesc în samsara ori lumea iluziei şi a suferinţei. În realitate însă, natura noastră adevărată ori natura de Buddha nu este una feminină sau masculină, aşa că, după naşterea în Tărâmul Pur al lui Amida unde atingem Buddheitatea supremă, „renunţăm" în mod natural la aşa zisa masculinitate sau feminitate, în sensul că nu ne mai definim în funcţie de ele, nu ne mai ataşăm de ele. **Prin naşterea în Tărâmul Pur devenim Buddhaşi şi trecem dincolo de limitările femeilor sau bărbaţilor**.

Acest Legământ, departe de a fi discriminativ, arată că femeile sunt tratate egal de salvarea lui Buddha Amida, în

---

[36] „*Nesfârşitele şi neştiutele tărâmuri ale Buddhaşilor*" – se referă aici la orice zonă de existenţă. Se presupune că în fiecare lume există câte un Buddha care a propovăduit sau propovăduieşte acolo Dharma. Spre exemplu, lumea noastră este considerată lumea lui Buddha Shakyamuni, pentru că aici acest Buddha este ultimul care a venit şi a învârtit roata Dharmei.
Spre deosebire de aceste tărâmuri unde, din când în când, câte un mare Buddha apare şi învârte roata Dharmei (propovăduieşte învăţătura/calea spre Eliberare), tărâmul lui Buddha Amida este unul iluminat, eliberat de suferinţă şi iluzie. Naşterea acolo pentru cei cu credinţă (shinjin) duce instantaneu la atingerea Buddheităţii (Iluminării/Nirvanei) supreme.

contradicție cu unele texte care afirmă că femeile ar avea mai puține şanse decât bărbații de a deveni Buddhaşi.
Observăm în *Scrisorile* Maestrului Rennyo, că acesta se adresează uneori în mod special femeilor, cu afirmații de genul:

„Toate femeile din epoca de azi ar trebui să se bazeze din toată inima lor pe Tathagata Amida. Chiar dacă credeți în orice altă învățătură trebuie să vă dați seama că în acest fel nu veți fi niciodată salvate în viața de după moarte.” […]

„Femeile care abandonează toate celelalte practici şi se bazează din toată inima pe Buddha Amida, având credință în el şi fiind convinse de eliberarea lor în viața de după moarte, se vor naşte în Tărâmul Împlinirii al lui Amida zece din zece şi o sută dintr-o sută. Să nu vă îndoiți nici o clipă de acest lucru.” […]

„Femeile care rămân în viața laică să înțeleagă şi să nu se îndoiască niciodată de faptul că aceia care, lăsând la o parte orice calcul personal se bazează cu sinceritate şi fară nici o îndoială pe Buddha Amida, încredințându-se lui pentru eliberarea în viața de după moarte, vor fi cu toții salvați.” […]

„Către toate femeile, dacă vă pasă cu adevărat de viața de după moarte şi vă întoarceți către Dharma lui Buddha cu devoțiune sinceră, nu trebuie să faceți altceva decât să vă încredeți în Tathagata Amida şi, lăsând la o parte celelalte practici, să vă bazați din toată inima pe Amida, fiind complet sigure de eliberarea voastră în viața de după moarte. Atunci vă veți naşte fără greş în Tărâmul Fericirii. Să nu vă îndoiți niciodată de acest lucru.”

În mod special în scrisoarea intitulată „Despre atingerea Buddheității de către femei”, Rennyo Shonin vorbeşte despre al 35-lea legământ, pe care îl numeşte „Legământul prin care femeile ating Buddheitatea”:

„Tathagata Amida însuşi a făcut Legământul suprem pentru femeile abandonate de alți Buddha, gândind astfel: ‚Dacă nu le salvez pe femei, care alt Buddha le va salva?'

Hotărându-se să meargă mai departe decât ceilalți Buddha şi să salveze femeile, el a meditat timp de cinci kalpa; urmând diverse practici timp de alte nenumărate kalpa, el a făcut marele Legământ de neîntrecut. Aşadar, Amida este cel care a dat naştere incomparabilului ‚Legământ prin care femeile ating Buddheitatea'. Din acest motiv, toate femeile care se încred din toată inima lor în Amida pentru a-şi rezolva problema vieții de după moarte, se vor naşte în Tărâmul Beatitudinii Supreme."

Toate aceste citate dovedesc la fel, că nu există nici o discriminare între bărbați şi femei în ceea ce priveşte salvarea lui Amida şi naşterea lor în Tărâmul Pur.
Mai ales pentru că alte practici ori sisteme religioase pot duce la discriminări față de femei, Amida vrea să le reasigure că, în cazul lui, nu au de ce să se teamă. Deşi Legământul său Principal nu făcea nici el nici un fel de discriminare între ființele sensibile, Amida a vrut să mai facă un legământ pentru a fi sigur că nimeni nu va afirma vreodată că femeile nu sunt incluse în salvarea lui. De aceea, putem spune că al 35-lea Legământ îl susține pe al 18-lea, accentuând asupra faptului că **toate** ființele, **inclusiv femeile**, se vor naşte în Tărâmul Pur şi vor deveni Buddhaşi, dacă se încred din toată inima în Amida.

De asemenea, afirmații precum următoarele ne arată un alt fel de egalitate între bărbați şi femei:

*„Toți laicii, bărbați şi femei, care trăiesc în epoca din urmă şi cărora **le lipseşte înțelepciunea**, să se bazeze din toată inima pe Buddha Amida, încredințându-se cu hotărâre lui Buddha pentru eliberarea lor, fără să se preocupe de alte lucruri. Oricât de **adâncă şi de grea ar fi karma lor negativă**, Tathagata Amida îi salvează fără greş."*

*„**Bărbații şi femeile care au o karmă puternic negativă** [...] se încred cu sinceritate în Tathagata Amida, neținând seama de puternica lor karmă negativă ci lăsând-o în grija lui Amida şi care îşi au inima stabilită în credință, vor atinge fără nici o îndoială naşterea în Tărâmul Pur, zece din zece şi o sută dintr-o sută."*

Egalitatea pe care ultimele citate de mai sus o au în vedere este aceea dată de patimile oarbe şi karma negativă. Altfel spus, karma negativă a bărbaților şi femeilor este la fel de grea, nu una mai uşoară iar alta mai puțin uşoară. Suntem egali nu doar prin faptul că natura noastră ultimă, dincolo de formele exterioare de bărbați şi femei, este natura de Buddha, ci mai ales prin mizeriile noastre. Probabil unele iluzii sunt specifice bărbaților iar altele femeilor, însă în esență ele sunt tot iluzii dătătoare de patimi oarbe şi karmă negativă. Mai pe româneşte spus, bărbații şi femei sunt la fel de varză în ceea ce priveşte starea lor actuală şi posibilitatea de a atinge Iluminarea sau Buddheitatea.

Fără Amida, suntem deopotrivă pierduți în samsara.

„Nimeni, bărbat sau femeie, nu va fi salvat vreodată dacă nu se încrede în Legământul Principal al lui Amida”, spune Shinran Shonin.

Toți Buddha laudă Numele lui Amida şi ne încurajează să-l rostim
- explicație a celui de-al 17-lea Legământ -

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, nenumărații Buddha din tărâmurile celor zece direcții nu vor lăuda şi slăvi Numele meu, fie să nu ating Iluminarea perfectă."

(al-17-lea Legământ)

În acest legământ, Dharmakara a promis că, atunci când va deveni Buddha Amida, Numele său va fi lăudat şi slăvit de toți Buddhaşii, pentru ca toate ființele să fie astfel încurajate să se încreadă în el. Aşadar, al 17-lea Legământ îl susține pe cel de-al 18-lea (Legământul Principal) în care este menționată rostirea cu credință a Numelui lui Amida, împreună cu aspirația de a ne naşte în Tărâmul său:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din cele zece direcții care se încred în mine din toată inima lor[37] şi aspiră să se nască în tărâmul meu, ***rostind Numele meu (Namo Amida Butsu)*** *chiar şi numai de zece ori, nu se vor naşte acolo, fie să nu ating Iluminarea perfectă"*[38]

(al 18-lea Legământ)

Shinran Shonin a explicat în lucrarea *Însemnări asupra esențialului credinței:*

"Acest Legământ [al 17-lea] arată deja faptul că Legământul Principal, care încurajează rostirea Numelui, este adevărata cauză a Naşterii[39]*."*

---

[37] Această expresie „se încred în mine din toată inima lor" mai poate fi tradusă şi prin „se încred în mine cu o inimă sinceră" ori „se încred în mine cu o minte sinceră". Mintea şi inima sunt adeseori folosite cu acelaşi sens în textele buddhiste.
[38] Vezi explicațiile celui de-al 18 Legământ în "Cele trei legăminte ale salvării" din această carte unde explic şi legămintele 19 şi 20.
[39] Naşterea în Tărâmul Pur al lui Amida.

Metoda rostirii cu credință[40] a Numelui, menționată în Legământul Principal (al18-lea Legământ), este cea mai uşoară dintre toate metodele create de orice Buddha pentru a conduce ființele către atingerea supremei Iluminări. Din moment ce nu presupune nici un fel de merit sau capacitate spirituală din partea practicantului, înseamnă că toate ființele pot atinge eliberarea din naştere şi moarte prin ea. Şi din câte ştim, adevăratul motiv al apariţiei oricărui Buddha în această lume este exact acesta, de a salva toate ființele, nelăsând pe nimeni pe dinafară.

Buddhaşii au numai acest scop în minte, de a ne ajuta pe toți să atingem Buddheitatea iar datorită acestei aspirații, ajung să dezvolte diferite metode, îndeplinindu-şi activitatea în multe feluri şi locuri. Văzând metoda de salvare a lui Amida, conținută în Legământul său Principal (nembutsul credinței), toți Buddha o laudă, realizând că, spre deosebire de metodele create de ei înşişi, aceasta este cea mai uşoară şi mai eficientă, în toate locurile şi toate timpurile, mai ales când capacitățile ființelor sunt extrem de scăzute sau chiar inexistente, precum în această ultimă epocă a Dharmei. **Ei laudă şi slăvesc Numele lui Amida pentru a încuraja toate ființele să îl rostească la rândul lor. Astfel, Buddhaşii devin martori ai eficacității rostirii cu credință a Numelui lui Buddha Amida.**

Al 17-lea Legământ ne arată aşadar, că Amida are cea mai bună metodă dintre toate metodele spirituale, fiind astfel suprem între toți Buddha. A fi suprem între toți Buddha nu înseamnă că este un fel de şef, ci doar atât, că are cea mai bună metodă de a salva ființele. Astfel, nu numai că ceilalți Buddhaşi îi laudă şi slăvesc Numele, încurajându-ne să îl rostim noi înşine, ci chiar lucrează în diferite moduri ascunse şi nevăzute pentru a ne călăuzi şi a ne face să acceptăm metoda de salvare a lui Buddha Amida. Acesta este de asemenea, înțelesul celui de-al 17-lea Legământ.

[40] Vezi capitolul "Nembutsul credinței şi al recunoştinței" din cartea mea "Învățături buddhiste Jodo Shinshu", Craiova, 2011; republicată pentru distribuție gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013

Acest legământ ne arată şi că Numele lui Amida nu este un nume oarecare, precum “Ion” sau “Mărin” iar rostirea lui nu este asemenea unei chemări obişnuite. Din contră, acesta este Numele pe care toți Buddha îl rostesc şi slăvesc. Buddhaşii sunt supremi în univers, nimeni nu este egalul lor în compasiune, înțelepciune sau orice altceva şi de aceea, din moment ce Numele lui Amida se află pe buzele tuturor Buddha, înseamnă că acest Nume este mai presus de tot.

Numele, *Namo Amida Bu*, conține toate meritele şi virtuțile lui Buddha Amida şi este manifestarea Iluminării sale. Prin Numele lui Amida rostit cu credință, Buddheitatea (Nirvana) devine accesibilă tuturor ființelor obişnuite, după naşterea lor în Tărâmul Pur sau sfera de influență a lui Amida.

Ființele născute în Tărâmul Pur vor atinge Nirvana (Buddheitatea) - explicație a celui de-al 11-lea Legământ -

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu se vor afla întotdeauna în stadiul celor definitiv asigurați şi nu vor atinge Nirvana, fie să nu realizez Iluminarea perfectă.”

(al 11-lea Legământ)

În conformitate cu Shinran Shonin, al 11-lea Legământ are multe nume: *“marele Legământ al atingerii fără greş a Nirvanei”*, *“Legământul atingerii Nirvanei de neîntrecut”*, *“Legământul realizării supreme care este transferul de merit [de la Amida] al mersului înainte*[41]*”* etc.

De asemenea, *“stadiul celor definitiv asigurați”* apare sub mai multe denumiri în scrierile lui Shinran precum, *“stadiul celor cu adevărat stabiliți”*, *“cei cu adevărat stabiliți din Mahayana”*, *“stadiul de non-retrogresiune”*, *“stadiul de egalitate cu Iluminarea perfectă”*, *“asigurați de Nirvana”*, *“asigurați de naşterea în Tărâmul Pur”* etc.

Acest legământ are două beneficii cronologic distincte:

1. atingerea stadiului celor definitiv asigurați de Nirvana
2. atingerea Nirvanei sau a Buddheității (Iluminării) supreme

În conformitate cu Shinran Shonin primul avantaj este primit în această viață, în chiar momentul trezirii pentru prima oară a credinței (shinjin) iar al doilea după moarte, odată cu naşterea în Tărâmul Pur:

[41] Transferul de merit al mersului înainte înseamnă că în momentul primirii credinței, Amida ne transferă meritele sale infinite care ne fac să mergem înainte către atingerea Nirvanei supreme şi apoi să ne întoarcem înapoi în această lume, ca Buddhaşi, sub diferite forme, pentru a ajuta toate ființele (transferul de merite al întoarcerii în această lume).

„Atingerea Iluminării în viața ce va urma este esența învățăturii Tărâmului Pur a Puterii Celuilalt şi se datorează stabilirii shinjinului în această viață.

În conformitate cu adevărata esență a Căii Tărâmului Pur adepții se încred în Legământul Principal în această viață şi ating Iluminarea în Tărâmul Pur; aceasta este învățătura pe care am primit-o”.[42]

Următoarele două pasaje din scrierile lui Shinran ne explică primul avantaj al celui de-al 11-lea Legământ:

„Ca răspuns la întrebarea ta în ceea ce priveşte cauza naşterii în Tărâmul Pur, în momentul realizării shinjinului, beneficiem automat de avantajul de a fi primiți şi niciodată abandonați de Amida; aşadar, putem spune că sălăşluim în Legământul lui Tathagata. Asta ne este promis în Legământul plin de compasiune[43]: ‚Dacă după ce voi atinge Buddheitatea, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu se vor afla printre cei cu adevărat stabiliți şi nu vor atinge cu siguranță Nirvana, fie ca eu să nu realizez Iluminarea perfectă'.”[44]

„Făcând marele Legământ al atingerii cu siguranță a Nirvanei, Buddha Amida a promis că adeptul ce realizează acest shinjin autentic intră imediat în stadiul celor cu adevărat stabiliți.”[45]

„Imediat” este o precizare foarte importantă – înseamnă aici şi acum, în această viață. Când ne încredem în Buddha Amida intrăm **imediat (automat)** în stadiul celor cu adevărat stabiliți sau al celor asigurați de naşterea în Tărâmul Pur şi al atingerii Nirvanei.

În următorul pasaj observăm că primul avantaj al celui de-al 11-lea Legământ, anume *“stadiul de egalitate cu Iluminarea perfectă”* sau

---

[42] “Tannisho – plângere împotriva abaterilor de la adevăratul shinjin”, capitolul 15; traducere în limba română de Josho Adrian Cirlea, IABC, Kyoto, 2003
[43] Shinran citează, folosind cuvinte puțin diferite, al 11-lea Legământ.
[44] [*Shinran's Response to Senshin*] letter 7 from “A Collection of Letters” (Zensho Text), www.shinranworks.com
[45] “Passages on the Two Aspects of The Tathagata's Directing of Virtue”; www.shinranworks.com

al *"celor definitiv asigurați"*, este la fel cu al lui Bodhisattva Maitreya[46]:

„Buddha a promis că cei ce rostesc Numele într-un mod autentic[47] şi au credință adevărată vor intra imediat în stadiul celor cu adevărat stabiliți. Suntem învățați de asemenea, că a fi printre cei cu adevărat stabiliți înseamnă atingerea stadiului de egalitate cu Iluminarea perfectă. Atingerea stadiului de egalitate cu Iluminarea perfectă înseamnă a fi la fel cu Bodhisattva Maitreya care se află acum la rangul de succesor la Buddheitate. Astfel, Marea Sutră spune [că acest om] ‚urmează să atingă Iluminarea, asemenea lui Maitreya.'"[48]

Din cele ce ştim din sutre, Bodhisattva Maitreya nu se află acum în Tărâmul Pur ci în lumea zeilor Tusita, urmând să atingă cu siguranță Buddheitatea în următoarea sa viață. Aşadar, noi cei care am primit shinjin în această viață suntem ca la fel ca el în sensul că vom atinge de asemenea, Buddheitatea, după ce murim şi ne naştem în Tărâmul Pur al lui Amida.

Shinran Shonin explică în a treia scrisoare din *Mattosho*:

"Deşi numele sunt diferite, 'cel cu adevărat stabilit' şi 'egal cu Iluminarea perfectă' au acelaşi înțeles şi indică acelaşi stadiu. Egal cu Iluminarea supremă este acelaşi stadiu cu cel în care se află Maitreya care va deveni viitorul Buddha. Din moment ce omul care are shinjin este destinat să atingă Iluminarea supremă, se spune despre el că este la fel cu Maitreya."[49]

46 Maitreya, care sălăşluieşte acum în cerul zeilor Tuşita, va fi, în conformitate cu spusele lui Shakyamuni, un mare Buddha ce va apărea în această lume după multe miliarde de ani (5.670.000.000) de la această eră.
47 A rosti într-un mod autentic Numele lui Amida înseamnă a-l rosti cu credință. Acesta este nembutsul credinței în Amida.
48 "A Collection of Passages on the Types of Birth in the Three Pure Land Sutras [Realization]", by Shinran Shonin; www.shinranworks.com
49 Vezi capitolul "Egali cu Buddha Maitreya" din cartea mea, „Învățături buddhiste Jodo Shinshu", Dharma Lion Publication, Craiova, 2011; retipărită pentru

Este clar din pasajele de mai sus că stadiul celor definitiv asiguraţi sau stadiul celor cu adevărat stabiliţi este unul anterior Iluminării perfecte sau Buddheităţii. Acesta este *"rangul de succesor la Buddheitate"* în care se află acum Maitreya. Un astfel de stadiu este egal cu Iluminarea perfectă în sensul că aceasta va fi atinsă fără greş, aşadar, cel care are shinjin *"urmează să atingă Buddheitatea, asemenea lui Maitreya"*. Deci, în interpretarea lui Shinran, acest stadiu se atinge în această viaţă.

Nu putem găsi nicăieri în sutre vreun pasaj în care Maitreya să fie prezentat ca aflându-se acum în Tărâmul Pur. Repet acest lucru, deoarece mi se pare extrem de important – Maitreya nu se află în Tărâmul Pur ci în lumea zeilor Tusita, aşteptând următoarea naştere, când va deveni un Buddha asemenea lui Shakyamuni. **Dacă el nu se află acum în Tărâmul Pur iar noi nu suntem acum în Tărâmul Pur, rezultă în mod logic faptul că stadiul lui Maitreya şi al celor care se încred în Amida este unul care se atinge înaintea naşterii în Tărâmul Pur. Aşadar, pentru cei care au shinjin, prima parte a celui de-al 11-lea Legământ este o promisiune pentru viaţa de aici, când credinţa (shinjin) apare pentru prima oară în inima lor.**

De asemenea, după cum Shakyamuni însuşi explică în *Marea Sutră*, expresia *"oameni şi devaşi (zei) din tărâmul meu"* apare în acest discurs sacru doar ca referire la existenţa trecută a celor născuţi deja în Tărâmul Pur:

"Au toţi aceeaşi formă şi nu există nici o diferenţă între ei dar sunt numiţi 'oameni şi devaşi' doar ca analogie cu stările de existenţă din alte lumi. Au o înfăţişare superbă şi majestuoasă, de neegalat în toate lumile şi de către nici o fiinţă, divină sau umană. Ei sunt toţi înzestraţi cu trupurile Naturaleţii, Vidului şi Infinitului".[50]

---

distribuţie gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2013.

[50] Shinran însuşi a făcut referire la acel pasaj din *Marea Sutră* în lucrarea sa *Pasaje asupra căii Tărâmului Pur [Realizarea]*.

A avea corpul Naturaleții, Vidului şi Infinitului este o dovadă că cei născuți în Tărâmul Pur al lui Amida, prin poarta Legământului Principal, au atins deja Buddheitatea sau Iluminarea supremă, aspect ce constituie a doua promisiune a celui de-al 11-lea Legământ.

Dacă intrăm în stadiul celor definitiv asigurați în momentul în care ne încredem în Buddha Amida, înseamnă că atunci când murim ne naştem în Tărâmul Pur **aducând sau purtând cu noi acest stadiu**. În pasajul următor din secțiunea 22 a *Marii Sutre*, numit de Shinran "pasajul care împlineşte al 11-lea Legământ" ne este explicat acest lucru:

"în acel tărâm nu există ființe care să fie destinate unor condiții adverse ori ale căror destine sunt nesigure".

Intrăm în Tărâmul Pur ca ființe **ce se află deja** în stadiul celor definitiv asigurați, adică asigurați de atingerea Nirvanei şi care o ating nu după o perioadă mai lungă sau mai scurtă de practică în acest tărâm al lui Amida, ci imediat după ce ne naştem acolo[51].
Aceasta este viziunea corectă a şcolii Jodo Shinshu şi a lui Shinran Shonin. Pentru cel care are credință adevărată şi se află aşadar, în stadiul celor definitiv asigurați, nu mai există nici o altă cerință legată de practică deoarece **el nu mai are "condiții adverse" de depăşit**. Astfel, pentru cel al cărui destin karmic este deja fixat, momentul naşterii în Tărâmul Pur este imediat urmat de atingerea Nirvanei sau a Buddheității supreme.

Imaginea care îmi vine acum în minte este aceea a unei semințe şi a unui copac. Atunci când devenim deschişi față de Legământul Principal al lui Buddha Amida, el plantează în noi semința credinței adevărate (shinjitsu shinjin). Orice semință devine cu siguranță un copac; ea are destinul fix de a deveni un copac. În cazul nostru, semința credinței adevărate va deveni în mod natural un Buddha.

[51] Dacă intrăm în Tărâmul Pur cu o credință îndoielnică şi ataşamente față de puterea noastră personală, nu atingem imediat Nirvana, ci stăm o perioadă în zona de graniță a Tărâmului Pur până când depăşim aceste îndoieli. Vezi articolul ajutător: "Naşterea în zona de graniță a Tărâmului Pur" din această carte.

Aşadar, ne naştem în Tărâmul Pur cărând cu noi înşine această sămânță iar ea se transformă imediat în Copacul Iluminării sau al Nirvanei supreme.

Pacea şi fericirea credinței
- explicație a celui de-al 33-lea Legământ –

Al 33-lea Legământ este în strânsă legătură cu prima parte a celui de-al 11-lea, deoarece se referă la viața de acum a unui adept nembutsu. Într-adevăr, în această viață el se încrede în Buddha Amida şi intră imediat în stadiul de asigurat de Nirvana („stadiul celor definitiv asigurați”).

“Dacă, după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din tărâmurile nemărginite şi de neconceput ale Buddhaşilor din cele zece direcții, care au fost atinşi de lumina mea, nu vor simți pace şi fericire în trupurile şi mințile lor care să depăşească pe aceea a oamenilor şi devaşilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.
(al 33-lea Legământ)

Ființele sensibile atinse de Lumina lui Amida sunt cele care se încred în Legământul său Principal. Acestea îi acceptă Lumina, adică metoda de salvare. A fi atins de Lumina lui Amida înseamnă a fi deschis față de el, a-i auzi chemarea lui “vino aşa cum eşti”. Astfel de ființe, deşi rămân oameni obişnuiți până la renaşterea în Tărâmul Pur, simt fericirea de a şti că sunt liberi de samsara, o libertate pe care nici devaşii (zeii) nu o cunosc. Într-adevăr, ceea ce ei primesc de la Buddha Amida prin credință (shinjin) nu poate fi comparat cu nicio realizare a ființelor neiluminate, indiferent ce loc important ar ocupa ele în samsara.

Putem numi această pace şi fericire o formă de uşurare, precum atunci când o mare greutate este luată de pe umerii noştri şi putem spune că într-adevăr, nu există o mai mare greutate decât aceea de a fi neiluminat şi sclav al existenței samsarice. Indiferent câtă fericire ar simți marii zei ce trăiesc milioane de ani, noi oamenii obişnuiți care ne încredem în Buddha Amida ştim că am primit un dar pe care nici ei nu-l posedă – siguranța că la sfârşitul vieții noastre vom atinge Buddheitatea (Nirvana) în Tărâmul Pur.

Putem compara această situaţie cu a fi într-o închisoare. Cei care ştiu că vor fi eliberaţi în curând au mai multe motive să fie fericiţi decât cei care au toate plăcerile din lume însă continuă să rămână după gratii. Noi suntem cei cărora ne este promisă libertatea, aşa că este normal ca fericirea noastră să fie mai mare[52].

Este foarte important să înţelegem că pacea şi fericirea menţionată în al 33-lea Legământ nu sunt cele care apar după extincţia patimilor oarbe şi a ignoranţei, deoarece o astfel de pace şi fericire survine doar după renaşterea în Tărâmul Pur. Pacea şi fericirea pe care o simţim după ce ne încredem în Buddha Amida este uşurarea pe care ne-o dă cunoaşterea faptului că indiferent ce probleme şi suferinţe am mai putea experimenta în acest trup, din cauza ataşamentelor şi consecinţelor karmice, ştim că aceasta este ultima noastră viaţă ca fiinţe ignorante şi că nu o vom lua de la capăt după ce murim. Ştim că suntem primiţi exact aşa cum suntem de Buddha Amida, cu minţile care nu sălăşluiesc aici şi acum în pacea Nirvanei, ci în ataşamente, dorinţe şi toate cele 108 bonno[53].

Este, de asemenea, pacea de a şti că indiferent cum murim, în paturile noastre sau pe stradă, că ne simţim bine sau rău, că zâmbim şi trecem dincolo cu aparenţa unor înţelepţi sau strigăm de durere şi teamă, indiferent că moartea noastră lasă o impresie bună sau nu, că murim tineri sau bătrâni, suntem acceptaţi oricum şi ne vom naşte direct în Tărâmul Pur. Shinran Shonin a explicat acest aspect într-una din scrisorile sale:

---

[52] Cu toate acestea, să nu credem că trebuie să simţim în fiecare moment al vieţii noastre o asemenea fericire încât să fim întotdeauna pregătiţi să mergem în Tărâmul Pur. Acest aspect este foarte bine explicat în *Tannisho*. Ştim că suntem asiguraţi de atingerea Nirvanei în momentul morţii şi al naşterii în Tărâmul Pur, însă până atunci rămânem oameni obişnuiţi şi plini de ataşamente faţă de existenţa trupească. Vă rog, citiţi "Comentariu la al nouălea capitol – nu este nevoie de vreo stare specială pentru a ne naşte în Tărâmul Pur" din cartea mea, "Calea acceptării – comentariu la Tannisho", publicată pentru distribuţie gratuită de Corporate Body of Buddha Educational Foundation, Taiwan, 2011.

[53] Bonno – iluziile şi patimile oarbe. În doctrina buddhistă, patimile şi iluziile omeneşti sunt de 108 tipuri.

“În ceea ce mă priveşte, nu adaug nici o semnificație condițiilor bune sau rele ale cuiva în clipele sale ultime. Cei în care shinjin (credința) este fixat definitiv nu au nici o îndoială, aflându-se aşadar printre cei cu adevărat stabiliți. Din acest motiv, sfârşitul lor – chiar şi al celor ignoranți – este unul fericit.”

În Legământul său Principal, Buddha Amida nu a menționat vreo condiție specială pe care adeptul ar trebui să o întrunească în viață sau în moarte pentru a se naşte în Tărâmul Pur, ci doar a promis că cei ce se încred în el, doresc să se nască în Tărâmul său Pur şi rostesc Numele lui, se vor naşte acolo.

Aşadar, aceasta este pacea şi fericirea oamenilor obişnuiți care se încred în Amida. Nu putem obține o mai mare pace în această viață, în afara păcii oferite de credință.

Întoarcerea din Tărâmul Pur
- explicație a celui de-al 22-lea Legământ -

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmurile Buddhaşilor din celelalte direcții care vin să se nască în tărâmul meu, nu vor intra pentru totdeauna şi fără greş în stadiul de a deveni un Buddha după o singură viață, fie să nu ating Iluminarea perfectă. Excepție fac cei care doresc să propovăduiască şi să călăuzească ființele sensibile în conformitate cu legămintele lor originare. Pentru că aceştia poartă armura marilor legăminte, acumulează merite, eliberează toate ființele din naştere şi moarte, vizitează tărâmurile Buddhaşilor pentru a urma practicile bodhisattva, aduc ofrande Buddhaşilor şi Tathagataşilor de-a lungul celor zece direcții, iluminează ființe sensibile numeroase precum nisipurile Gangelui şi le stabileasc în cea mai înaltă şi perfectă Iluminare. Astfel de bodhisattva transcend tipurile de practici din stadiile obişnuite de bodhisattva şi de fapt, cultivă virtuțile lui Samantabhadra.”

(al 22-lea Legământ)

La prima citire a acestui mare Legământ am înțeles în mod greşit că se referă la două categorii de ființe născute în Tărâmul Pur: cele care ating stadiul de a deveni un Buddha după ceva timp petrecut în Tărâmul Pur (o singură viață) în timp ce restul, “*cei care doresc să propovăduiască şi să călăuzească ființele sensibile în conformitate cu legămintele lor originare”* se întorc imediat în samsara pentru a salva toate ființele. Dar când am contemplat mai profund acest legământ am realizat că se referă la un singur tip de ființe – cei născuți în Tărâmul Pur ating Buddheitatea şi se întorc pentru a salva toate ființele. Vă rog, urmați cu atenție explicațiile de mai jos.

Cred că elementul cheie în înțelegerea acestui legământ este a doua secțiune din *Marea Sutră*, unde vedem cum marii Bodhisattva care se aflau în adunarea de pe vârful Vulturului (Manjushri, Samantabhadra etc) acționează pentru a salva şi ghida ființele sensibile. Shakyamuni explică:

*„Fiecare dintre aceşti bodhisattva, **urmând virtuțile lui Mahasattva Samantabhadra**, este înzestrat cu practicile şi legămintele nemărginite ale căii Bodhisattva şi sălăşluieşte definitiv în toate faptele merituoase.”*

Care sunt *„legămintele căii Bodhisattva”?* În Mahayana există două liste principale.
Cele patru legăminte principale de Bodhisattva:

1. Indiferent cât de perfect ar fi un Buddha, fac legământ să devin ca el
2. Indiferent cât de profundă ar fi Dharma (învățătura), fac legământ să o înțeleg pe toată.
3. Indiferent cât de numeroase ar fi patimile, fac legământ să le înving pe toate.
4. **Indiferent cât de numeroase ar fi ființele, fac legământ să le salvez pe toate.**

şi Cele zece legăminte sau angajamente ale lui Samantabhadra:

1. Să-i venerez şi să-i respect pe toți Buddha
2. Să le aduc slavă tuturor Buddha
3. Să fac ofrande îmbelşugate (i.e. să fiu generos)
4. Să mă căiesc de toate greşelile şi karma negativă
5. Să mă bucur de meritele şi virtuțile celorlalți
6. Să le cer Buddhaşilor să continue predarea învățăturii
7. Să le cer Buddhaşilor să rămână în lume
8. Să urmez întotdeauna învățătura lui Buddha
9. **Să mă adaptez tuturor ființelor şi să le ajut**
10. Să transfer toate meritele şi virtuțile pentru binele tuturor ființelor

Toate aceste paisprezece legăminte reprezintă aspirația de a deveni un Buddha pentru sine şi toate ființele. Ele arată de asemenea, cum va acționa o persoană Iluminată din Tărâmul Pur în cariera sa nesfârşită de a ajuta toate ființele sensibile. **Este foarte important să înțelegem că acestea sunt exact *“legămintele originare”* sau *“marile legăminte”* la care se face referire în al 22-lea Legământ.**

Termenul “originar” nu înseamnă un legământ personal care este cumva separat de legămintele de mai sus, ci un legământ în conformitate cu mintea Bodhi autentică. Aşadar, indiferent că vrei să te duci în Tărâmul Pur pentru ați salva în mod special mama, soția sau fratele din viața de acum, după ce te naşti acolo vei simți în mod spontan că toate ființele sunt la fel de importante ca mama, sora, nevasta sau fratele tău şi vei dori în mod natural să le incluzi în activitățile tale salvatoare.

Acum să citim propoziția următoare din secțiunea a doua a *Marii Sutre*:

„El călătoreşte liber în toate cele zece direcții şi foloseşte metode potrivite de a elibera ființele.”

Aşadar, cei care se nasc în Tărâmul Pur, inclusiv tu cel care te încrezi acum în Amida şi care „*doresc să propovăduiască şi să călăuzească ființele sensibile în conformitate cu legămintele lor originare”*, purtând în acest fel, „*armura marilor legăminte”*, îşi vor îndeplini acțiunile de salvare călătorind în toate locurile din univers şi vor folosi metode potrivite în conformitate cu specificul ființelor pe care vor să le salveze.

Această călătorie ne arată că naşterea în Tărâmul Pur nu este o destinație finală, ci o permanentă întoarcere, în diferite forme, pentru a ajuta toate ființele. De aceea, Shinran Shonin a numit acest legământ, *„legământul transferului de merit al întoarcerii în această lume.”* În *Kyogyoshinsho*[54] îl citează pe Vasubandhu, al doilea patriarh indian al şcolii noastre:

“Cu mare compasiune, el observă toate ființele aflate în durere şi folosind diferite corpuri ale transformării pentru a-i călăuzi, intră în grădinile naşterii şi morții şi în pădurile patimilor oarbe; jucându-se acolo liber cu puterile transcedentale, atinge stadiul învățăturii şi călăuzirii celorlalți. Toate aceste calități apar datorită transferului de merit al puterii Legământului Principal.”

[54] *Kyogyoshinsho*, IV: 15.

Apoi citează din T'an-luan[55]:

"'Transferul de merit al întoarcerii în această lume' înseamnă că, după ce se naşte în acel tărâm, obţinând astfel puterea metodelor pline de compasiune, se întoarce şi intră în pădurile dese ale naşterii şi morţii, unde învaţă şi călăuzeşte toate fiinţele sensibile şi îi face să intre împreună pe calea lui Buddha."

Acum să reluăm lectura aceleiaşi secţiuni a *Marii Sutre*, pentru a vedea cum anume sunt salvate fiinţele de cei care ating Iluminarea în Tărâmul Pur:

"El intră în vistieria Dharmei Buddhaşilor şi atinge Ţărmul Celălalt. De-a lungul nenumăratelor lumi el atinge Iluminarea."

Acum stop. Să ne oprim puţin aici pentru că acest pasaj şi următoarele sunt foarte importante şi trebuiesc bine înţelese. Într-un capitol anterior am explicat faptul că al 11-lea Legământ este cel în care se promite atingerea Iluminării sau a Buddheităţii supreme de către cei care se nasc în Tărâmul Pur, aşa că, de ce este menţionată din nou, atingerea Iluminării? **Şi de ce, de data aceasta, se spune că Iluminarea va apărea în nenumăratele lumi unde vom călători pentru a salva toate fiinţele? Răspunsul este că, în acest caz, atingerea Iluminării este doar un joc, o punere în scenă pentru ochii fiinţelor neiluminate, o metodă potrivită şi o potrivire la nivelul fiinţelor din respectivele lumi pentru a crea condiţiile necesare propovăduirii Dharmei.**

Întreaga secţiune a doua din *Marea Sutră* dar şi alte pasaje din diferite sutre dovedesc faptul că, în realitate, există două tipuri de bodhisattva:

1. Bodhisattva în aspiraţie, care au făcut legămintele de a deveni Buddha pentru ei şi toate fiinţele, dar care sunt încă pe cale şi neiluminaţi (ne-Buddha). Oricine îşi asumă acum legămintele de Bodhisattva prezentate mai sus, poate fi numit un

[55] *Kyogyoshinsho*, IV: 16.

bodhisattva în aspiraţie. Unii bodhisattva pot fi mai avansaţi decât alţii, din punct de vedere spiritual şi pe diferite nivele de dezvoltare, însă atât timp cât încă nu au atins Iluminarea perfectă, îi includem totuşi, în această categorie.

şi

2. Bodhisattva care au atins deja Buddheitatea sau Iluminarea perfectă dar care nu rămân retraşi în propria Iluminare. Aceştia sunt de fapt, **Buddha care se manifestă ca Bodhisattva.** În această categorie îi găsim pe Avalokitesvara, Mahasthamaprapta, Samantabhadra etc. Astfel de bodhisattva au fost de asemenea, prezenţi pe vârful Vulturului când Shakyamuni a propovăduit *Marea Sutră*. Este limpede, dacă citim următorul pasaj de la sfârşitul aceleiaşi secţiuni a doua, că ei au atins deja Buddheitatea şi că sunt, de fapt, Buddha care se manifestă ca Bodhisattva:

"Cu astfel de rădăcini ale virtuţii, toţi Bodhisattva adunaţi acolo au atins ţărmul Eliberării. Ei au acumulat meritele imposibil de măsurat ale lui Buddha şi au atins înţelepciunea sfântă, pură şi de neconceput. Nenumăraţi Bodhisattva Mahasattva precum aceştia, s-au adunat acolo în acelaşi timp."

În secţiunea a doua observăm că un Bodhisattva Iluminat urmează mereu şi oriunde, acelaşi scenariu precum Shakyamuni în lumea noastră, atunci când propovăduieşte Dharma. Astfel, sălăşluieşte întâi o vreme în cerul zeilor Tusita - *„aflându-se la început în cerul zeilor Tusita, el proclamă Dharma cea adevărată"*

după care,

„... părăsind palatul ceresc, se coboară în burta mamei. Curând după aceea, se naşte prin partea ei dreaptă şi face şapte paşi. În acest moment, o strălucire luminează peste tot în cele zece direcţii şi nenumăratele tărâmuri ale Buddhaşilor se cutremură în şase moduri. Apoi, rosteşte următoarele cuvinte: ‚Voi deveni Cel mai Onorat din lume'".

După o copilărie şi tinerețe plină de diferite succese şi plăceri lumeşti, *„întâlneşte bătrânețea, boala şi moartea şi realizează că totul e impermanent.”* Apoi *„renunță la tronul regal şi bogății şi se retrage în munți pentru a urma Calea. După ce îşi trimite înapoi calul alb pe care îl călărise până atunci, împreună cu podoabele şi coroana de nestemate, îşi dă jos hainele frumoase şi se îmbracă în robele Dharma. Îşi taie părul, rade fața, se aşează drept sub un copac şi urmează şase ani de practici ascetice în conformitate cu calea tradițională.”*[56]

După ce înțelege inutilitatea practicilor ascetice, se spală în râu, mănâncă ceva cu moderație şi se aşează la umbra copacului Bodhi, „*cu picioarele încrucişate*.” Apoi „*emite un flux de lumină puternică pentru a-l informa pe Mara*[57] *de ceea ce urmează să facă. Mara şi armata lui vine să-l atace şi să-l tenteze, însă el reuşeşte să-i controleze cu puterea înțelepciunii sale şi îi face să se predea. Apoi atinge Dharma ultimă şi realizează* ***Iluminarea supremă şi de neîntrecut****.”*

După această atingere a Iluminării, exact precum Shakyamuni din lumea noastră, începe să propovăduiască Dharma, călăuzindu-i pe ceilalți către propria lor eliberare din naştere şi moarte:

“[...] distruge viziunile greşite, îndepărtează suferințele, curăță mlaştinile dorințelor, protejează castelul Dharmei, deschide poarta Dharmei, spală mizeria patimilor şi revelează Dharma cea albă şi curată. Uneşte totul în Dharma lui Buddha şi astfel proclamă învățătura corectă.”

La sfârşitul trupului său fizic, *“ne arată că trece în Nirvana”* sau, cu alte cuvinte, joacă teatrul de a dispărea în starea imposibil de înțeles de dincolo de formă şi non-formă, dar în realitate şi în conformitate cu *Marea Sutră*, el “*duce mereu ființele sensibile către eliberare”*,

---

[56] Un astfel de Bodhisattva Iluminat urmează exact acelaşi scenariu cu al lui Siddharta Gautama înainte de a deveni Buddha Shakyamuni. Este ca şi cum povestea lui Gautama se repetă la nesfârşit.

[57] Mara – demon celest al amăgirilor.

ceea ce înseamnă că **activitățile lui în diferite manifestări continuă în alte locuri ale universului, unde începe din nou aceeaşi poveste.** Sutra spune:

*"Asemenea unui magician desăvârşit care poate crea după voință diferite iluzii, inclusiv imaginea unui bărbat sau a unei femei, tot aşa Bodhisattva, după ce a învățat pe deplin toate metodele de eliberare şi a atins conştientizarea senină a realității, poate propovădui şi transforma ființele după cum doreşte**. El se manifestă peste tot în nenumăratele tărâmuri ale Buddhaşilor**, îndeplinind cu dedicație şi fără să obosească vreodată, acțiuni pline de compasiune pentru ființele sensibile."*

Pentru a înțelege cât mai uşor cum stau lucrurile, să ne imaginăm că tu, cititorul acestor rânduri eşti un Buddha iar eu, Josho, un om ignorant şi neiluminat :)
Tu ai atins Iluminarea în urmă cu multe kalpa, în trecutul îndepărtat, însă pentru că ai multă Compasiune pentru Josho şi alte ființe de pe această planetă, ai decis să te manifeşti aici. Dacă Josho este ataşat de aşa zisa lui ‚putere personală', atunci va trebui să-i arăți diferite metode buddhiste prin care un om ca el să aibă senzația că poate atinge Buddheitatea. Pentru a-l încuraja să înceapă practica vei lua aparența unui om obişnuit şi neiluminat care trece prin aceleaşi probleme ca el. Aşadar, joci acest joc pentru Josho deoarece mintea lui nu poate fi convinsă într-un alt mod. După ‚multe eforturi' atingi Iluminarea şi îi dovedeşti astfel lui Josho că şi el o poate atinge. Josho este încurajat în acest mod să înceapă să urmeze Calea, fiind convins că din moment ce inclusiv tu, prietenul şi învățătorul lui, te-ai zbătut şi ai atins realizarea, atunci şi el o poate atinge. De asemenea, dacă Josho şi alții ca el devin conştienți de limitele lor şi de imposibilitatea de a deveni un Buddha asemenea ție, în această viață, şi pentru că într-adevăr, mulți dintre contemporanii tăi şi mai ales cei ce vor trăi după apariția ta în lumea lor, vor fi cu atât mai incapabili să atingă Iluminarea în această viață, începi să le propovăduieşti metoda de salvare a lui Buddha Amida. Deoarece tu însuți eşti un Buddha, ascultătorii tăi se vor încrede într-una din diferitele tale învățături şi le vor urma.

Însă ceea ce ei şi Josho nu ştiu este că tu erai deja Iluminat cu mult înainte de naşterea în lumea lor şi că anii petrecuți printre ei au fost doar o metodă potrivită pentru ei şi alții să se încreadă în tine şi în învățăturile tale.

Explicația de mai sus poate fi găsită şi în *Sutra Lotusului*, unde Shakyamuni este descris de asemenea, ca un Buddha ce a atins de fapt Iluminarea în urmă cu multe kalpa şi joacă acest joc de nenumărate ori şi în diferite lumi, pentru binele ființelor neiluminate.

Aşadar, înțelegem acum faptul că „s*tadiul de a deveni un Buddha după o singură viață”*, promis în al 22-lea Legământ, reprezintă capacitatea celor care ating Buddheitatea în Tărâmul Pur de a se manifesta la nesfârşit în diferite locuri din univers şi de a deveni acolo Buddhaşi activi pentru binele ființelor sensibile. Când ne naştem în Tărâmul Pur obținem automat capacitatea de a juca la nesfârşit rolul de a deveni Buddhaşi şi a propovădui Dharma asemenea lui Shakyamuni însuşi.
Shinran a explicat asta în *Imnurile Tărâmului Pur*:

„Cei care ating Tărâmul Pur al beatitudinii
se întorc în această lume rea a celor cinci pângăriri,
unde, asemenea lui Buddha Shakyamuni,
ajută nenumăratele ființe sensibile, indiferent unde s-ar afla acestea.”

Aşadar, putem trage concluzia că doar cineva care a devenit deja un Buddha poate juca acest rol de a deveni la nesfârşit un Buddha. Este limpede că un bodhisattva în aspirație nu poate îndeplini aceste activități salvatoare iar **al 22-lea Legământul descrie numai ceea ce vor face cei ce devin Buddhaşi în Tărâmul Pur. Astfel, ca Buddhaşi în Tărâmul Pur ne vom manifesta ca Bodhisattva, adică Buddhaşi ce nu rămân izolați în propria Iluminare.** Exact precum Bodhisattvaşii descrişi în a doua secțiune a *Marii Sutre*, vom acționa asemenea lui Samantabhadra care este el însuşi un Bodhisattva Iluminat, adică un Buddha ce se manifestă ca Bodhisattva. Textul celui de-al 22-lea Legământ este foarte clar în această privință:

"Astfel de Bodhisattva transcend modul de practică ale stadiilor obişnuite de bodhisattva[58] *şi cultivă de fapt, virtuțile lui Samantabhadra".*

După cum a explicat Shinran într-o notă la al 17-lea vers din *Imnurile Tărâmului Pur*:

"Dacă ne vom naşte în Tărâmul Beatitudinii, vom atinge marea Iubire şi marea Compasiune şi, mergând peste tot de-a lungul celor zece direcții, vom ajuta ființele sensibile. ***Compasiunea perfectă şi supremă a Buddhaşilor este menționată cu numele lui Bodhisattva Samantabhadra."***

Ultima propoziție, „*Compasiunea perfectă şi supremă a Buddhaşilor este menționată cu numele lui Bodhisattva Samantabhadra"* ne arată foarte clar că Samantabhadra a atins şi reprezintă Buddheitatea şi de asemenea că, după ce noi înşine o vom atinge în Tărâmul Pur, ne vom manifesta exact asemenea lui.

Unii interpretează acest legământ al 22-lea, ca fiind o promisiune pentru bodhisattvaşii în aspirație destul de avansați pe Cale sau pentru Bodhisattva care au atins deja Buddheitatea înainte de naşterea în Tărâmul Pur iar nu un legământ pentru oamenii obişnuiți cu o credință simplă în Amida şi care nu sunt în stare să urmeze calea Bodhisattva. Această interpretare este însă greşită şi voi explica de ce în următoarele rânduri.

Este foarte important să înțelegem că în al 22-lea Legământ, următoarele cuvinte: "*bodhisattva din tărâmurile Buddhaşilor din celelalte direcții care vin să se nască în tărâmul meu"*, **nu sunt folosite în legătură cu cei ce aspiră să atingă Buddheitatea pentru ei înşişi şi pentru toate ființele prin puterea personală**. Dacă citim toate cele 48 de legăminte în lumina celui de-al 18-lea (Legământul Principal), aşa cum Shinran a făcut-o, unde naşterea în Tărâmul Pur este promisă celor care au o credință simplă, fără nici un fel de merite

[58] Sunt dincolo de puterea limitată a bodhisattvaşilor neiluminați, adică al bodhisattvaşilor în aspirație.

speciale, atunci ajungem în mod natural la concluzia că al 22-lea Legământ este o promisiune pentru **toate** ființele care vin să se nască în Tărâmul Pur din toate locurile din samsara. În cazul celui de-al 22-lea Legământ, bodhisattvaşii "*din tărâmurile Buddhaşilor din celelalte direcții*" sau bodhisattva în aspirație, **ne includ şi pe noi, oamenii obişnuiți care avem credință (shinjin) în Amida.**
De ce spun asta? Pentru că, aşa cum a explicat Shinran, trezirea Minții Bodhi – aspirația de a atinge Buddheitatea pentru noi şi ceilalți (primul pas al oricărui bodhisattva în aspirație) – este împlinită în trezirea credinței în Legământul Principal al lui Buddha Amida. Maestrul Shan-tao a spus: *"Treziți-vă Mintea Bodhi către Compasiunea lui Amida"*, adică **aspirați să vă eliberați pe voi înşivă şi ceilalți, bazându-vă nu pe puterea voastră, ci pe puterea Compasiunii lui Amida** (Legământul său Principal). Aşadar, **trezirea Minții Bodhi, condiția obligatorie în Mahayana a atingerii Iluminării supreme, apare în Jodo Shinshu în forma credinței** (shinjin).

În *Imnurile Patriarhilor*, Shinran a spus:

"Credința este Mintea Unică;
Mintea Unică este Mintea precum diamantul;
Mintea precum diamantul este Mintea Bodhi;
Această minte este oferită nouă de Puterea Celuilalt."

Mintea Unică sau credința (shinjin) reprezintă cauza Iluminării. Din moment ce aceasta este ea însăşi Mintea Bodhi, înseamnă că are două aspecte[59]:

"A te refugia cu o Minte Unică
În Buddha al Luminii fără de oprelişti care se răspândeşte în cele zece direcții
<u>*Este mintea care aspiră să devină Buddha;*</u>
Aşa spune Vasubandhu, Maestrul Discursului[60].

[59] Cele două aspecte ale Minții Bodhi sunt a aspira la atingerea Buddheității pentru sine însuşi şi pentru ceilalți.
[60] *Discurs despre Tărâmul Pur*, lucrare al cărui autor este Vasubandhu.

Mintea care aspiră să devină Buddha
Este mintea ce caută să salveze ființele sensibile;
Mintea care caută să salveze ființele sensibile
Este adevărata Credință oferită de Compasiunea lui Amida."

Având o credință simplă în Buddha Amida suntem asigurați de atingerea Buddheității în Tărâmul Pur şi a întoarcerii de acolo, asemenea Buddhaşilor ce se manifestă ca Bodhisattva, pentru ajuta toate ființele din toate locurile din univers.

Shinran Shonin a fost foarte clar în scrierile sale în ceea ce priveşte înțelesul celui de-al 22-lea Legământ, care este o promisiune adresată nouă, ființele obişnuite care se încred în Amida. **"Noi"** suntem cei care vom îndeplini acțiuni asemănătoare lui Samantabhadra după ce vom atinge Buddheitatea în Tărâmul Pur. Iată două citate din multele care dovedesc asta:

"Aspectul ***întoarcerii noastre*** *în această lume se referă la transferul de merit al lui Amida, astfel încât, după ce ajungem în Tărâmul Pur suntem făcuți capabili să îndeplinim activitățile lui Samantabhadra şi să ajutăm toate ființele.*[61] *"*

"Intrând imediat în lumea ființelor sensibile,
Ne angajăm în activități pline de compasiune, specifice virtuții lui Samantabhadra[62]

Şi pentru că atingerea Buddheității în Tărâmul Pur se datorează lucrării lui Amida şi tuturor Buddhaşilor care, în conformitate cu al 17-lea Legământ, îndrumă toate ființele să se încreadă în Legământul Principal, vom simți întotdeauna recunoştință față de ei şi le vom vizita adeseori tărâmurile pentru a le aduce ofrande: „*aduc ofrande Buddhaşilor şi Tathagataşilor, de-a lungul celor zece direcții"*, aşa cum promite al 22-lea Legământ.

[61] *Imnurile Maeştrilor Tărâmului Pur*, notă explicativă la versul 34.
[62] *Imnurile Maeştrilor Tărâmului Pur*, notă explicativă la versul 36

Exact precum Samantabhadra, îi vom venera şi îi vom respecta întotdeauna pe toți Buddha (primul angajament al lui Samantabhadra), îi vom slăvi (al 2-lea angajament), le vom aduce ofrande, le vom cere să continue propovăduirea Dharmei (al-6-lea angajament) şi îi vom asista în activitățile lor, salvând noi înşine alte ființe (al-9-lea angajament). Vom încuraja şi călăuzi întotdeauna ființele de peste tot în funcție de specificul lor, ne vom bucura de dedicația acestora (al 5-lea angajament), îi vom ajuta să intre în oceanul meritelor perfecte ale lui Buddha Amida (al 10-lea angajament) şi vom proteja mereu Dharma cea adevărată a tuturor Buddha (al-8-lea angajament), ducând-o de asemenea, în toate locurile din univers.

Shinran a ținut să ne asigure în *Kyogyoshinsho*:

„Aşadar, odată ce ne-am îmbarcat pe corabia Legământului marii Compasiuni şi am început să navigăm pe întinsul ocean al Luminii, vânturile virtuții perfecte suflă blând iar valurile răului sunt transformate. Întunericul ignoranței este distrus iar după ce ajungem imediat în Tărâmul Luminii Nesfârşite, realizăm marea Nirvana şi acționăm în conformitate cu virtuțile lui Samantabhadra. Țineți bine minte acest lucru.”[63]

[63] Shinran Shonin, KGSS II 72-78

CAPITOLUL III

Legămintele în care sunt descrise caracteristicile, capacităţile şi activităţile fiinţelor care au atins Iluminarea supremă în Tărâmul Pur, după ce s-au născut acolo. Aceste fiinţe sunt uneori numite „oameni şi devaşi (zei) din tărâmul meu”, „shravaka din tărâmul meu” sau „bodhisattva din tărâmul meu”

Legămintele în care sunt descrise caracteristicile, capacitățile şi activitățile ființelor care au atins Iluminarea supremă în Tărâmul Pur, după ce s-au născut acolo.

Aşa cum am explicat anterior, ființele născute în Tărâmul Pur sunt uneori numite *"oameni şi devaşi (zei) din tărâmul meu",* ceea ce nu înseamnă că în Tărâmul Pur există cele şase tărâmuri neiluminate ale existenței, anume iaduri, spirite flămânde, animale, oameni, spirite combative (asura/semizei) sau zei. Shakyamuni însuşi a explicat în *Marea Sutră* că expresia *"oameni şi devaşi"* din Tărâmul Pur apare în acest discurs doar în relație cu stările lor de existență de înainte de a se naşte în Tărâmul Pur:

"Au aceeaşi formă şi nici o diferență nu există între ei, fiind numiți "zei" (deva) şi "oameni" doar ca analogie cu stările de existență din alte lumi. Înfățişarea lor este superbă, nobilă şi majestuoasă, de neegalat în toate lumile şi nici o ființă, cerească sau umană, nu poate fi comparată cu ei. Toți sunt înzestrați cu corpuri ale Naturaleții, Vidului şi Infinitului."[64]

A avea corpuri ale Naturaleții, Vidului şi Infinitului este în mod cert o dovadă că aceste ființe născute în Tărâmul Pur prin poarta Legământului Principal[65], au atins de fapt, Buddheitatea sau Iluminarea supremă (Nirvana), ceea ce constituie a doua promisiune celui de-al 11-lea Legământ[66].

---

[64] Shinran însuşi a făcut referire la acel pasaj din Marea Sutră, în lucrarea sa "Pasaje pe Calea Tărâmului Pur" [Realizarea]:
"Mai departe, sutra spune:
Cuvintele 'oameni şi devaşi' sunt folosite doar ca analogie cu stările de existență din alte lumi. Înfățişarea lor este impunătoare şi minunată, de neegalat în toate lumile. Caracteristicile lor, subtile şi delicate, nu aparțin oamenilor şi zeilor; cu toții au trupuri ale Naturaleții, Vidului şi Infinitului."

[65] Vezi explicațiile conținute în "Cele trei legăminte ale salvării" din această carte.

[66] Vezi explicațiile celui de-al 11-lea Legământ din această carte.

Faptul că Tărâmul Pur este un tărâm al Iluminării, dincolo de naştere şi moarte, se vede încă din Legământul întâi al lui Buddha Amida:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, se va putea găsi în Tărâmul meu vreun iad, tărâm al spiritelor flămânde sau al animalelor, fie să nu ating Iluminarea perfectă"

În următoarele legăminte sunt explicate foarte riguros caracteristicile ființelor născute în Tărâmul Pur:

Al 2-lea Legământ:

"*Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din Tărâmul meu vor cădea din nou în cele trei tărâmuri rele, fie să nu ating Iluminarea perfectă."*

Nu există nici un fel de retrogresiune sau recădere în tărâmurile samsarice pentru cei născuți **după moarte** în Tărâmul Pur al lui Amida. Aceştia vor fi mereu în siguranță şi în afara naşterii şi morții. Cele trei tărâmuri rele (iaduri, spirite flămânde şi animale) sunt în mod special accentuate în acest legământ deoarece oamenii sunt în mod normal mai speriați de ele. Aşadar, auzind promisiunea lui Amida, ei sunt încurajați să se refugieze în el şi să îşi dorească să se nască în Tărâmul său pentru a scăpa de pericolul repetării experiențelor groaznice ale samsarei.

Al 3-lea Legământ:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu vor avea cu toții culoarea aurului pur, fie să nu ating Iluminarea perfectă".

Acesta este în strânsă legătură cu al 4-lea:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu vor avea cu toții aceeaşi înfățişare, ci va exista chiar şi cea

mai mică diferență în frumusețe între ei, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

Ființele neiluminate din samsara au diferite forme şi înfățişări, culoare sau frumusețe. Ele diferă mult unele de altele iar asta se datorează diferitelor tipuri de karmă pe care le moştenesc din viețile trecute. Însă odată ce s-au născut în Tărâmul Pur şi au devenit Buddhaşi, sunt eliberați de lanțurile karmei şi trec dincolo de formă, culoare sau alte diferențe. Asta este ceea ce se înțelege prin *„vor avea cu toții aceeaşi înfățişare“.*
A avea culoarea aurului pur înseamnă de asemenea, a avea corpuri transcendente ce încarnează toate calitățile Iluminării.

De asemenea, al 21-lea Legământ este o altă dovadă că cei născuți în Tărâmul Pur au atins Buddheitatea şi au corpuri transcendente ale Iluminării:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu vor fi înzestrați cu cele treizeci şi două de semne ale unui Mare Om[67]*, fie să nu ating Iluminarea perfectă.”*

Buddha Shakyamuni a vorbit astfel, în *Marea Sutră*, despre cei născuți în Tărâmul Pur al lui Amida:

“Ananda, ființele sensibile născute acolo au toate cele treizeci şi două de semne fizice ale unui Mare Om, precum şi înțelepciune perfectă cu care pătrund adânc în natura tuturor dharmelor şi le înțeleg natura subtilă. Puterile lor supranaturale nu au nici un fel de obstacol iar simțurile sunt ascuțite şi clare”.

Al 5-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu îşi vor aminti toate viețile trecute şi nu vor şti măcar evenimentele petrecute în timpul ultimelor o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

[67] Un Mare Om este un Buddha.

Aceasta este una din principalele caracteristici ale unuia care a atins eliberarea din naşterile şi morţile repetate, devenind astfel un Buddha - îşi cunoaşte toate vieţile trecute din perioada când nu atinsese încă iluminarea. Alte calităţi vor fi prezentate în următoarele Legăminte. Din nou, expresia "*o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa*" reprezintă de fapt, un număr infinit, aşa că nu mai reiau aici explicaţiile obişnuite.

Al 6-lea Legământ:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu vor avea ochiul divin prin care să vadă pe o distanţă de cel puţin o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmuri ale Buddhaşilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă".

A vedea totul aşa cum dorim şi în mod special a fi capabili să ne vedem fostele rude şi locurile unde au renăscut în cele şase planuri de existenţă, precum şi forma fizică pe care au luat-o acolo, în noua viaţă, ne va fi foarte util pentru a le ajuta şi salva.
Aceasta, împreună cu facultatea de a şti gândurile tuturor fiinţelor, care ne este promisă în al 8-lea Legământ, ne va ajuta să ştim ce gândesc şi cum să relaţionăm cu ele, în situaţia lor prezentă:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu vor avea capacitatea de a şti gândurile celorlalţi, cel puţin ale fiinţelor sensibile din o sută de mii de kotis de nayuta de kalpa de tărâmuri ale Buddhaşilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă."
(al 8-lea Legământ)

Călătorind peste tot într-o clipă şi după dorinţa fiecăruia, înseamnă că vom putea să fim mereu împreună cu orice fiinţă pe care vrem să o ajutăm, după cum ne este promis în al 9-lea Legământ:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu vor avea cu toţii puterea supranaturală de a călători peste tot într-o singură clipă, chiar şi dincolo de o sută de mii de kotis de nayuta de tărâmuri ale Buddhaşilor, fie să nu ating Iluminarea perfectă." (al 9-lea Legământ)

De asemenea, deoarece vom putea să călătorim peste tot, vom merge şi în alte tărâmuri ale Buddhaşilor, le vom asculta învățăturile şi le vom aduce omagiile şi respectul nostru. Însă chiar şi fără să părăsim Tărâmul Pur, vom fi capabili să auzim cu „urechile divine“ învățăturile tuturor Buddhaşilor, după cum ne este promis în al 7-lea Legământ:

“ Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu vor avea urechi divine cu care să audă învățăturile a cel puțin o sută de mii de kotis de nayuta de Buddha şi nu vor putea să şi le amintească pe toate, fie să nu ating Iluminarea perfectă“.
(al 7 –lea Legământ)

Nu doar că vom auzi dar ne vom şi aduce aminte tot ceea ce ne vor învăța, un lucru minunat când îl comparăm cu starea noastră mentală de acum, când cu greu ne putem aminti chiar şi lucrurile mărunte, dar pe cele cu adevărat importante!

De asemenea, în al10-lea Legământ se spune:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu vor da naştere la gânduri pline de ataşamente, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

A nu avea ataşamente înseamnă a trece dincolo de viziunea limitativă a lui “eu şi ceilalți”, a percepe toate ființele în acelaşi mod şi fără discriminare. Aceasta este la fel cu a înțelege vidul tuturor fenomenelor.
În *Marea Sutră* se spune:

„Fie că pleacă sau vin, că înaintează ori stau pe loc, inimile lor sunt fără de ataşament, faptele sunt mânate de propria voință şi nerestricționate de nimic şi nici un gând de discriminare nu sălăşluieşte în mintea lor. În ei nu există gândul ‚eu şi ceilalți’, nici ideea de câştig sau conflict. Având mare Compasiune în inima lor pentru a ajuta toate ființele dar şi blândețe şi autocontrol desăvârşit, ei nu poartă duşmănie şi ură nimănui. Liberi de orice obstacole mentale au gânduri pure şi nici un fel de lenevie. […] Trupurile lor

samsarice şi patimile rele s-au stins împreună cu ultimele tendințe karmice. […] Înțelepciunea lor este asemenea oceanului adânc iar Samadhiul precum regele munților. […] Ei sunt asemenea marelui pământ deoarece nu au gânduri discriminative de genul ‚pur' sau ‚impur', ‚frumos' sau ‚urât'. […] sunt asemenea cerului pentru că nu au nici un fel de ataşament. […] şi asemenea unui cârd de păsări jucăuşe pentru că nu au nimic pe care să-l numească al lor. […] Din nou, ei sunt asemenea cerului nesfârşit pentru că a lor Compasiune ajunge peste tot fără nici un fel de discriminare.
Invidia nu mai există în inima lor şi de aceea, nu sunt geloşi pe superioritatea celorlalți. […] Astfel au ajuns ei lumini ale lumii şi câmpuri de merite supreme; întotdeauna acționând ca învățători, nu au nici un gând de discriminare, aversiune sau ataşament."

Aşa cum este promis în al 16-lea Legământ, nici un fel de rău nu poate fi găsit în cei care s-au născut în Tărâmul Pur:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu chiar şi numai vor auzi de vreo faptă rea, fie să nu ating Iluminarea perfectă."

Acest legământ nu presupune că cei născuți în Tărâmul Pur nu au cunoştință de suferința din samsara sau că nu fac nimic pentru a-i pune capăt, ci că în ei înşişi, ca persoane illuminate, nu există nici un fel de rău, ignoranță ori suferință. Ei pot ajuta pe ceilalți deoarece sunt pentru totdeauna liberi de orice obstacole interne sau externe.

Pentru că nu au nici un fel de ataşamente, ignoranță sau patimi oarbe, fericirea perfectă este starea naturală a celor născuți în Tărâmul Pur, aşa cum este promis în al 39-lea Legământ:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu vor trăi o bucurie şi plăcere comparabilă cu cea a unui călugăr care şi-a stins toate patimile, fie să nu ating Iluminarea perfectă". (al 39-lea Legământ)

Chiar şi hainele promise în al 38-lea Legământ pentru a le acoperi trupurile transcedentale, nu sunt lumeşti, ci ornamente Dharmice - manifestări ale karmei lor pure:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu nu vor primi îmbrăcăminte imediat ce gândul la ele apare în mintea lor şi dacă aceste robe extraordinare, lăudate şi prescrise de Buddhaşi, nu le vor fi oferite în mod spontan şi de asemenea, dacă vor avea vreodată nevoie să fie reparate şi cusute, spălate, înnălbite sau revopsite, fie să nu ating Iluminarea perfectă".
(al 38-lea Legământ)

Însă indiferent de ce cuvinte, nume sau alte metode accesibile nouă folosim pentru a-i descrie pe cei din Tărâmul Pur şi manifestările asociate lor, nu putem reuşi cu adevărat să-i înțelegem la nivelul la care suntem acum de ființe neiluminate, deoarece, aşa cum spune al 27-lea Legământ, ei sunt dincolo de orice descriere şi orice experiență din lumea oamenilor sau a zeilor:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile vor putea, chiar şi cu ochiul divin, să distingă pe nume şi să calculeze numeric toate miriadele de manifestări strălucitoare şi glorioase oferite oamenilor şi devaşilor din tărâmul meu, in toate detaliile lor extraodinare şi dincolo de orice descriere, fie să nu ating Iluminarea supremă". (al-27-lea Legământ)

Apoi, al 15-lea Legământ explică un alt punct important:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din tărâmul meu vor avea vieți limitate, cu excepția celor care doresc ei înşişi să le scurteze ***în conformitate cu legămintele lor originare****, fie să nu ating Iluminarea perfectă".*

Cei născuți în Tărâmul Pur au trecut dincolo de moarte şi de aceea, trupurile lor transcendente au viață nesfârşită. Ei îşi pot scurta prezența în Tărâmul Pur oricând doresc în cazul în care aleg o misiune în diferitele lumi samsarice sau pot fi în Tărâmul Pur şi în alte lumi în acelaşi timp.

Expresia "***în conformitate cu legămintele lor originare***", apare de asemenea, în al 22-lea Legământ: *" cei care doresc să propovăduiască şi să călăuzească ființele sensibile în conformitate cu legămintele lor originare"*. Acesta este un aspect foarte important ce trebuie luat în considerare când discutăm starea celor născuți în Tărâmul Pur prin poarta Legământului Principal. Aşa cum am explicat în capitolul dedicat celui de-al 22-lea Legământ, "legămintele originare" sunt de fapt, cele patru legăminte principale de Bodhisattva şi legămintele lui Samantabhadra – adică principiile călăuzitoare ale carierei nesfârşite de salvare a celorlalte ființe pe care o începem imediat ce ne naştem în Tărâmul Pur. **Aceasta dovedeşte că termenii *"oamenii şi devaşii din tărâmul meu"* şi *"bodhisattva din tărâmul meu"* se referă la aceeaşi categorie de ființe – toți cei născuți în Tărâmul Pur prin poarta Legământului Principal (poarta credinței simple în Buddha Amida) şi care, după atingerea acolo a Buddheității se întorc în samsara ca Bodhisattva Iluminați pentru a salva toate ființele.** Dacă *"oamenii şi devaşii"* erau termeni referitori la starea lor de existență de înainte de naşterea în Tărâmul Pur, expresia *"bodhisattva din tărâmul meu"* din următoarele legăminte indică mai precis ce au devenit aceste ființe după ce s-au născut şi au atins acolo Buddheitatea – anume Bodhisattva Iluminați sau altfel spus, Buddha care se manifestă ca Bodhisattva, asemenea lui Samantabhadra, Avalokitesvara, Vajrapani etc.

Există de asemenea, un alt termen care-i descrie pe cei născuți în Tărâmul Pur prin poarta Legământului Principal – *"sravaka din tărâmul meu",* care apare în al-14-lea Legământ:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, numărul sravaka din tărâmul meu va putea fi cunoscut, chiar dacă toate ființele şi pratiekabuddha din acest univers de o mie de milioane de lumi le-ar număra timp de o sută de mii de kalpa, fie să nu ating Iluminarea perfectă".

"Sravaka" este folosit adeseori pentru a-l descrie pe cel care caută să atingă Nirvana pentru el însuşi, dar în acest legământ îşi păstrează sensul original de "discipol" sau "ascultător" (cel ce ascultă Dharma). **Aşadar, ni se promite că toate ființele născute în Tărâmul Pur**

sunt discipolii personali ai lui Buddha Amida. Numărul lor este infinit deoarece ei vin să se nască în Tărâmul Pur din toate colțurile samsarei şi vor continua să vină în viitorul nesfârşit. Aşadar, din nou, **nu există nici o diferență între *"oamenii şi devaşii din tărâmul meu"*, *"bodhisattva din tărâmul meu"* şi *"sravaka din tărâmul meu"*. Aceste cuvinte se referă la acelaşi lucru – la noi înşine după ce ne vom naşte în Tărâmul Pur prin Legământul Principal şi vom atinge acolo Iluminarea supremă.**

*

În următoarele explicații mă voi concentra pe legămintele în care apare expresia "bodhisattva din tărâmul meu". Aceste legăminte sunt de asemenea, o elaborare a diferitelor aspecte deja promise în al 22-lea Legământ. Aşadar, în al 23-lea şi al 24-lea Legământ se promite din nou că cei care ating Buddheitatea în Tărâmul Pur al lui Amida şi se vor manifesta pentru totdeauna ca Bodhisattva[68], pot merge peste tot în cele zece direcții ale universului pentru a aduce

---

[68] Aşa cum am explicat în capitolul dedicat celui de-al 22-lea Legământ, există două tipuri de Bodhisattva:

1. Bodhisattva în aspirație, care au făcut legămintele de a deveni Buddha pentru ei şi toate ființele, dar care sunt încă pe cale şi neiluminați (ne-Buddha). Oricine îşi asumă acum legămintele de Bodhisattva prezentate la capitolul respectiv poate fi numit un bodhisattva în aspirație. Unii bodhisattva pot fi mai avansați decât alții, din punct de vedere spiritual şi pe diferite nivele de dezvoltare, însă atât timp cât încă nu au atins Iluminarea perfectă, îi includem totuşi, în această categorie.

şi

2. Bodhisattva care au atins deja Buddheitatea sau Iluminarea perfectă dar care nu rămân retraşi în propria Iluminare. Aceştia sunt de fapt, **Buddha care se manifestă ca Bodhisattva.** Cei care se nasc în Tărâmul Pur prin poarta Legământului Principal devin astfel de Buddha care se manifestă ca Bodhisattva. Vă rog, citiți cu atenție explicațiile celui de-al 22-lea Legământ din această carte.

ofrande tuturor Buddhaşilor, a-i slăvi şi venera din recunoştinţă pentru călăuzirea şi bunăvoinţa lor[69]:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu care vor aduce ofrandă tuturor Buddhaşilor prin puterea mea transcedentală, nu vor fi capabili să ajungă în nenumărate şi nesfârşite kotis de nayuta de tărâmuri ale Buddhaşilor în timpul necesar unei mese obişnuite, fie să nu ating Iluminarea perfectă".
(al 23-lea Legământ)

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu nu vor putea să facă după cum doresc, fapte merituoase de venerare a Buddhaşilor cu ofrande pe care ei înşişi le aleg, fie să nu ating Iluminarea perfectă. (al 24-lea Legământ)

Asta deoarece Bodhisattva iluminaţi din Tărâmul Pur pot vedea clar ca şi cum s-ar uita într-o oglindă, toate tărâmurile Buddhaşilor din cele zece direcţii, aşa cum ne este promis în al 40-lea Legământ:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu care doresc să vadă nesfârşitele şi glorioasele tărâmuri ale Buddhaşilor din cele zece direcţii, nu le vor putea vedea pe acestea reflectate în copacii plini de nestemate precum într-o oglindă clară, fie să nu ating Iluminarea perfectă."

În al 25-lea, al 29-lea şi al 30-lea Legământ se promite că Bodhisattva iluminaţi din Tărâmul Pur vor avea înţelepciune nelimitată şi de neîntrecut cu care să instruiască fiinţele de peste tot în conformitate cu capacităţile lor:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu nu vor putea propovădui Dharma cu înţelepciune atot-ştiutoare, fie să nu ating Iluminarea perfectă".
(al 25-lea Legământ)

---

69 În al 22-lea Legământ se promite că Bodhisattva din Tărâmul Pur vor aduce "*ofrande Buddhaşilor şi Tathagataşilor de-a lungul celor zece direcţi"*. Vezi explicaţiile acestui legământ din această carte.

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu nu vor avea elocvență şi înțelepciune în susținerea, recitarea şi propovăduirea sutrelor, fie să nu ating Iluminarea perfectă."
(al 29-lea Legământ)

" Dacă după ce voi deveni un Buddha, înțelepciunea şi elocvența bodhisattvaşilor din tărâmul meu va fi limitată de ceva, fie să nu ating Iluminarea perfectă".
(al 30-lea Legământ)

Acest aspect este de asemenea, conținut în al 22-lea Legământ unde se spune că cei născuți în Tărâmul Pur *," iluminează ființe sensibile numeroase precum nisipurile Gangelui şi le stabilesc în cea mai înaltă şi perfectă Iluminare".*

Ei pot de asemenea, să audă în mod spontan orice învățătură doresc, după cum se promite în al 46-lea Legământ:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu nu vor fi capabili să audă în mod spontan orice învățături doresc, fie să nu ating Iluminarea perfectă".
(al 46-lea Legământ)

Aceşti Bodhisattva iluminați, **adică noi după ce ne naştem în Tărâmul Pur al lui Amida**, se pot angaja în salvarea şi călăuzirea fințelor sensibile deoarece au manifestări ("corpuri") precum ale zeului-Vajra Narayana:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, va exista vreun bodhisattva în tărâmul meu care să nu fie înzestrat cu corpul zeului-Vajra Narayana, fie să nu ating Iluminarea perfectă".
(al 26 - lea Legământ)

Zeul-Vajra[70] Narayana este de fapt, Vajrapani (din sanscritul "vajra" care se traduce prin "tunet" sau "diamant" şi "pani" – tradus ad-literam prin "în mână")[71], unul din cei mai importanţi Bodhisattva iluminaţi din buddhismul Mahayana. El este protectorul Dharmei lui Buddha şi reprezintă Puterea tuturor Buddha. La fel cum Bodhisattva Samantabhadra, menţionat în al 22-lea Legământ, reprezintă activitatea nesfârşită a tuturor Buddha de salvare a fiinţelor, Vajrapani reprezintă Puterea nelimitată a acestora[72]. Ce minunat este că după ce vom renaşte în Tărâmul Pur vom fi exact precum aceşti doi mari Bodhisattva Iluminaţi! La fel ca Samantabhadra vom fi întotdeauna activi în Samsara şi asemenea lui Vajrapani vom fi atot-puternici! Iar pentru că Vajrapani este un protector al Dharmei şi noi o vom proteja la nesfârşit şi vom distruge înţelegerile greşite.

În iconografia buddhistă Vajrapani este adeseori reprezentat ca războinic dur şi agresiv, ţinând în mâna dreaptă o vajra iar în mâna stângă o frânghie cu care leagă demonii. În unele imagini el are o coroană de cranii[73] iar în altele poartă o coroană Bodhisattva cu cinci colţuri ce simbolizează puterea celor cinci Buddha principali (Vairocana, Akshobhya, Amida, Ratnasambhava, Amogasiddhi) şi are un al treilea ochi.

---

[70] Aici cuvântul "zeu" nu este folosit în sensul de fiinţă limitată din punct de vedere karmic de tărâmurile zeilor, deşi uneori Vajrapani poate apărea/se poate manifesta ca zeu protector.

[71] În Japonia, Vajrapani este cunoscut cu numele de Kongojin ("mână de diamant"), acesta manifestându-se sub forma a doi zei-protectori ai Dharmei, reprezentaţi adeseori de două statui de războinici musculoşi la intrarea în templele buddhiste. Numele lor este Misshaku Kongo şi Naraen Kongo. **"Naraen" este echivalentul sanscritului "Narayana".**

[72] De asemenea, Avalokitesvara reprezintă marea Compasiune a Buddhaşilor, Majushri – înţelepciunea lor iar Tara – faptele lor miraculoase.

[73] Coroana de cranii este de asemenea, un simbol iconografic al lui Mahakala.

CAPITOLUL IV

Legăminte referitoare la bodhisattva din alte tărâmuri

Legăminte referitoare la bodhisattva din alte tărâmuri

Următoarele legăminte sunt asociate cu ființele avansate pe calea buddhistă dar care nu se află în Tărâmul Pur. Astfel de ființe sunt bodhisattva pe diferite niveluri de dezvoltare spirituală, dar care nu au atins Iluminarea, adică bodhisattva care nu sunt încă Buddhaşi.

Însă, înainte de a trece la această categorie de ființe, vreau să explic puțin cazul special al celui de-al 28-lea Legământ în care se foloseşte expresia “bodhisattva din tărâmul meu” care “au puține merite”:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmul meu, chiar şi cei cu puține merite, nu vor fi capabili să vadă copacul Bodhi care are nenumărate culori şi este înalt de patru milioane de li, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

Acest Legământ se referă la stările de existență trecute ale actualilor Bodhisattva Iluminați din Tărâmul Pur, când ei erau bodhisattva neiluminați şi în aspirație (bodhisattva în aspirație), trăind în alte tărâmuri. Deşi atunci erau bodhisattva cu puține merite, după ce s-au născut în Tărâmul Pur şi au atins Buddheitatea au devenit capabili să vadă copacul Bodhi al lui Buddha Amida. Aşadar, **“puține merite” se referă la stările de existență de înainte de naşterea în Tărâmul Pur iar “bodhisattva din tărâmul meu” face referire la starea lor actuală de Bodhisattva Iluminați din Tărâmul Pur.**

Acestea fiind spuse, haideți să înțelegem legămintele despre bodhisattva din alte tărâmuri. Încep cu al 34-lea Legământ care nu conține exact cuvintele *“bodhisattva din tărâmurile altor direcții”*, dar se referă în mod clar la ei:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, ființele sensibile din nesfârşitele tărâmuri de neconceput ale Buddhaşilor din cele zece direcții, care au auzit Numele meu, nu vor câştiga viziunea de bodhisattva a non-apariției tuturor dharmelor şi nu vor obține

diferite dharani profunde, fie să nu ating Iluminarea perfectă.” (al 34 –lea Legământ)

Ființele sensibile care sunt deja pe calea de bodhisattva, auzind Numele lui Amida, ating “*viziunea non-apariției tuturor dharmelor”*, care este, în conformitate cu *Marea Sutră*, ceva ce numai bodhisattva cu capacități superioare pot dobândi:

“Cei cu capacități superioare ating nenumărate merite prin viziunea non-apariției tuturor dharmelor. Acei bodhisattva nu vor mai renaşte niciodată în tărâmurile rele înainte de a deveni Buddhaşi“.

Când cuvântul “dharma” este folosit cu “d” mic se referă la toate fenomenele existenței în general[74]. Aşadar, un bodhisattva superior[75] care nu se află în Tărâmul Pur dar aude şi acceptă Numele lui Amida, realizează imediat adevăruri fundamentale despre existența fenomenală. Pe scurt, “v*iziunea non-apariției tuturor dharmelor”* este trezirea spirituală profundă în care adeptul înțelege – într-un mod care nouă, ființelor obişnuite, ne este imposibil de înțeles în stadiul în care ne aflăm acum[76] – că din perspectiva realității ultime nimic nu apare sau dispare cu adevărat.

Dharani sunt fraze mistice care conțin semnificații profunde ale Dharmei şi care ne ajută să ne amintim învățătura şi să ne îmbunătățim concentrarea. Astfel de dharani sunt de asemenea, obținute de aceşti bodhisattva.

De asemenea, în al 48-lea Legământ sunt menționate toate cele trei viziuni legate de dharme sau fenomenele existențiale:

„Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmurile celorlalte direcții care aud Numele meu nu vor câştiga instantaneu

---

[74] Aşadar, nu trebuie confundat cu “**D**harma”, ceea ce înseamnă învățătura buddhistă.

[75] Bodhisattva superior dar încă neiluminat.

[76] Exact din acest motiv nu insistăm aici pe explicarea în amănunt a *“viziunii non-apariției tuturor dharmelor”*.

prima, a doua şi a treia viziune în natura dharmelor şi nu vor sălăşlui cu fermitate în adevărurile realizate de toți Buddha, fie să nu ating Iluminarea supremă“.

Cele trei viziuni sunt:

1. Viziunea realității prin auzul sunetelor sacre
2. Viziunea realității prin punerea în acord cu aceasta
3. Viziunea non-apariției tuturor dharmelor aşa cum a fost explicată la al 34-lea Legământ.

Aşadar, adevărul despre natura tuturor fenomenelor devine clar bodhisattvaşilor din alte tărâmuri care acceptă Numele lui Amida.

Bodhisattvaşii din alte tărâmuri care aud şi acceptă Numele lui Amida ating de asemenea, samadhiul *"egalității universale"* (*samantānugata*), în care se pot vedea nenumărații Buddha. Asta este promis în al 45-lea Legământ:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmurile celorlalte direcții care aud Numele meu nu vor atinge cu toții samadhiul egalității universale şi în timp ce sălăşluiesc în el, nu vor putea să-i vadă mereu pe toți Tathagata cei imposibil de conceput sau măsurat, până când ei înşişi vor deveni Buddhaşi, fie să nu ating Iluminarea perfectă".

De asemenea, ei ating samadhiul numit "eliberare pură", după cum este promis în al 42-lea Legământ:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmurile celorlalte direcții care aud Numele meu nu vor atinge cu toții samadhiul numit 'eliberare pură' şi în timp ce sălăşluiesc în ei, fără să îşi piardă concentrarea, nu vor putea să aducă ofrande în acelaşi moment tuturor Buddhaşilor de neconceput şi nemăsurat – celor mai Onorați din lume – fie să nu ating Iluminarea perfectă."

Acest samadhi este legat de capacitatea de a-i vedea pe nenumărații Buddha în acelaşi moment şi întotdeauna. Astfel, aceşti bodhisattva le pot aduce ofrande tuturor în acelaşi timp.

Al 37-lea Legământ promite:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, oamenii şi devaşii din nenumăratele tărâmuri de neconceput ale Buddhaşilor din cele zece direcții care, auzind Numele meu, se prosternează până la pământ pentru a mă venera, se bucură întru credință şi îndeplinesc practicile bodhisattva, nu vor fi respectați de toți deva şi oamenii lumii, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

În acest caz, auzirea Numelui este legată de “bucuria întru credință”. Astfel de bodhisattva care pot avea trupuri de oameni sau zei (deva) merită respectul tuturor ființelor în primul rând pentru că acceptă Numele lui Amida în credință. Însă chiar şi cei ce nu *” îndeplinesc practicile bodhisattva”*, dar “*, se bucură întru credință*” merită de asemenea, respectul tuturor devaşilor şi al oamenilor. Acest aspect este menționat în multe părți ale scrierilor sacre unde cei care rostesc Numele cu credință sunt numiți “lotuşi albi” sau “ființe rare”, chiar dacă nu sunt de fapt, decât oameni obişnuiți. Iar motivul pentru care sunt numiți astfel este că rostesc nembutsul credinței, nu pentru că îndeplinesc practicile bodhisattva. Aşadar, principalul aspect al acestui legământ nu sunt practicile bodhisattva, ci auzirea cu credință a Numelui. Şi, după cum a spus Shinran: *“cuvântul ‘ a auzi’ înseamnă că ființele sensibile, auzind cum a apărut Legământul lui Buddha – originea şi împlinirea lui – sunt cu totul fără nici o îndoială”*. Astfel, shinjin (credința) este ceva ce pot avea atât bodhisattvaşii avansați pe Cale din alte tărâmuri cât şi oamenii obişnuiți din această lume. Unii oameni cu credință (shinjin) pot fi capabili să îndeplinească practicile bodhisattva iar alții nu, însă ambii, dacă au credință adevărată, merită respectul tuturor oamenilor şi devaşilor. De aceea, putem spune că al 37-lea Legământ poate fi trecut în această categorie a bodhisattvaşilor din alte tărâmuri dar în acelaşi timp, trece dincolo de ea, referindu-se în esență la toate ființele care se încred în Amida.

În al 36-lea Legământ se promite că la sfârşitul acestei vieți, bodhisattva din alte tărâmuri vor putea întotdeauna să îndeplinească practicile sacre până la atingerea Buddheității:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din nesfârşitele tărâmuri de neconceput ale Buddhaşilor din cele zece direcții, care au auzit Numele meu, nu vor îndeplini pentru totdeauna practicile sacre, după această viață şi până la atingerea Buddheității, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

Expresia “*până la atingerea Buddheității*”, care se întâlneşte şi în alte legăminte despre bodhisattva din alte tărâmuri, este o dovadă că aceşti bodhisattva sunt avansați din punct de vedere spiritual, însă nu au devenit încă Buddhaşi. Deoarece au acceptat Numele lui Amida, nu vor mai cădea niciodată înapoi pe Cale şi nu îşi vor abandona vreodată practica spirituală pe care o urmează “*până la atingerea Buddheității*”.

Promisiunea că vor îndeplini pentru totdeauna practicile merituoase de bodhisattva este conținută de asemenea, în al 44-lea Legământ, unde se spune şi că o bucurie imensă umple inimile acestor ființe superioare:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmurile celorlalte direcții care aud Numele meu, nu vor dansa de bucurie, nu vor îndeplini practicile bodhisattva şi nu vor câştiga merite enorme, fie să nu ating Iluminarea perfectă”.

Atingerea stadiului din care nu vor mai retrograda este menționat special în al 47-lea Legământ:

“Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmurile celorlalte direcții care aud Numele meu, nu vor intra instantaneu în stadiul de non-retrogresiune, fie să nu ating Iluminarea supremă”.

În al 41-lea Legământ este promis că astfel de bodhisattva care acceptă Numele lui Amida nu vor avea niciodată corpuri imperfecte

în toate stările de existență în care vor mai renaşte până la atingerea Buddheității:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmurile celorlalte direcții care aud Numele meu vor mai avea vreodată, până când vor deveni Buddhaşi, organe de simț defecte sau incomplete, fie să nu ating Iluminarea perfectă".

Astfel de bodhisattva se vor naşte întotdeauna în familii bune (nobile), unde vor avea condiții potrivite pentru a-şi urma practicile buddhiste:

"Dacă după ce voi deveni un Buddha, bodhisattva din tărâmurile celorlalte direcții care aud Numele meu nu vor renaşte, după moarte, în familii nobile, fie să nu ating Iluminarea perfectă". (al 43-lea Legământ)